

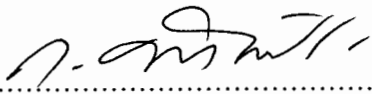
คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ธรรมภณ เสมกลาง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤศจิกายน 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ นายธรรมภณ เขมกลาง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร)

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานงานนิพนธ์

..... เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ)

..... กฤษฎา นันทเพ็ชร กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร)

..... กาญจนา บุญยัง กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ ดร.กาญจนา บุญยัง)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... พัชนี ธรรมเสนา คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ธรรมเสนา)

วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา และความอนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะ ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ และ ดร.กาญจนา บุญยัง ซึ่งแต่ละท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ และขอบพระคุณ ดร.ลือชัย วงษ์ทอง นายกิตติศักดิ์ พิลาศเอมอร ปลัดเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม และนายนพดล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ในการวิจัยในครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายไพบูลย์ พฤกษ์พัฒนาเวศ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ล้อม ที่อำนวยความสะดวก ในการจัดเก็บข้อมูล และขอขอบพระคุณประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณา อนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณของบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน

ธรรมภณ เสมกลาง

57930233: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: คุณลักษณะ/ นักการเมืองท้องถิ่น/ ประชาชน/ เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม

ชื่อบทความ: คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา (PUBLIC OPINIONS
TOWARDS DESIRED ATTRIBUTES OF LOCAL POLITICIANS IN NONGPAILOM SUB-
DISTRICT MUNICIPALITY, AMPHOE MUEANG, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE)
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: กฤษณา นันทเพ็ชร, ปร.ศ. 75 หน้า, ปี พ.ศ. 2559.

การศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านส่วนบุคคล (2) ด้านที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารงาน และ (3) ด้านทางสังคม และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น
ที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อมอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้เครื่องมือ
แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนการทดสอบ
สมมติฐาน ใช้ค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ
LSD

ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านส่วนบุคคลเป็นคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านสังคม และด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน
ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ไม่เป็นไป
ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ต่อเดือน
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ 0.05 เป็น ไปตามสมมติฐานการวิจัย

57930233: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.

(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: ATTRIBUTES/ LOCAL POLITICIANS/ PEOPLE/ NONG PAI LOM
SUB-DISTRICT MUNICIPALITY

THAMPHON HEMKLANG: PUBLIC OPINIONS TOWARDS DESIRED
ATTRIBUTES OF LOCAL POLITICIANS IN NONGPAILOM SUB-DISTRICT
MUNICIPALITY, AMPHOE MUEANG, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE.
ADVISOR: KITSADA NANTAPED, Ph.D. 75 P. 2016.

The purpose of this study was to examine a level of public opinion towards desired attributes of local politicians in Nongpailom Sub-District Municipality, including personal, administrative, and social aspects. Also, this study attempted to compare the desired attributes of these local politicians as classified by gender, age range, educational education, occupation, and amount of monthly income. The instrument used to collect the data was a questionnaire, completed by 390 subjects. The statistical tests used to analyze the collected data included frequency, percentage, means, and standard deviation. To test the research hypotheses, the tests of t-test and One-way ANOVA were also administered. The Least Significant Difference (LSD) was used to test the differences between pairs if found.

The results of this study revealed that the personal aspect was rated the highest, followed by social and administrative aspects, respectively. In addition, based on the test of hypotheses, there were no statistically significant differences in the level of opinions towards the desired attributes of local politicians in Nongpailom Sub-District Municipality among the subjects with different gender at a significant level of .05. Therefore, the null hypothesis was rejected. Finally, statistically significant differences were found in the level of opinions towards the desired attributes of local politicians in Nongpailom Sub-District Municipality among the subjects with different age range, educational level, occupation, and amount of monthly income at a significant level of .05. The null hypothesis was accepted.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	6
แนวคิดคุณลักษณะภาวะผู้นำ.....	16
ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
เกณฑ์การแปลผล.....	33
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	37
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	37
ส่วนที่ 2 ระดับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.....	39
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	44
5 สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
สรุปผลวิจัย.....	53
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	62
ภาคผนวก ก.....	63
ภาคผนวก ข.....	68
ภาคผนวก ค.....	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง..... 32
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล..... 38
3	ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม..... 40
4	ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านส่วนบุคคล..... 40
5	ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน..... 42
6	ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านทางสังคม..... 43
7	วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ..... 44
8	วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามช่วงอายุ..... 45
9	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามช่วงอายุ..... 46
10	วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา..... 47
11	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามกลุ่มอาชีพ.....	48
13 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ.....	49
14 วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	50
15 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	50
16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 แต่การบริหารการปกครองของประเทศไทย ยังคงมีปัญหาการบริหารงาน ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นที่ถูกกล่าวหาว่า มีการบริหารที่ไม่โปร่งใส ทุจริต แสวงหาประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง อันนำไปสู่การคอร์รัปชันมากมาย โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ที่มีการคอร์รัปชันมากที่สุด สาเหตุที่สำคัญน่าจะเกิดจากการเลือกผู้แทนเข้าไปบริหาร มุ่งแต่ผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ขาดวิสัยทัศน์ ไม่มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำที่ดี ไม่มีคุณธรรม และจริยธรรม รวมถึงการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง (สมบัติ ลินลีอนาม, 2554) โดยปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จะเป็นหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งมีภารกิจในการจัดบริการ สาธารณะต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริม การลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (นวพล คตสุข, 2555)

เทศบาลเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีฐานะเป็น นิติบุคคล มีรูปแบบการบริหารโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลทำหน้าที่ บริหารในรูปแบบสภา ควบคุม ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร และมีนายกเทศมนตรีที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ซึ่งมีหน้าที่บริหารงานพัฒนานั้นเป็นการบริหารเพื่อประโยชน์ ของสังคมส่วนรวม องค์การ คน หรือทรัพยากรมนุษย์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ต้องสอดคล้อง และพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันตามศักยภาพและความต้องการในสภาวะการณ์นั้น ๆ ของชุมชน การพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จได้นั้น ผู้นำท้องถิ่นต้องเป็นบุคคลที่มี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ รวมถึงหลักการและกระบวนการวางแผน มีวิสัยทัศน์ ที่กว้างไกลในการพัฒนาท้องถิ่น สามารถใช้ทักษะในการจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นยอมรับ และเชื่อถือศรัทธา ทั้งต้องประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและแก้ไขปัญหา ในชุมชนได้เป็นอย่างดี สามารถชี้แนะ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ตลอดจน

การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์เกี่ยวกับงานการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่า นักการเมืองท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานขององค์กรให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ เพราะถ้านักการเมืองท้องถิ่นทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี ขยันตั้งใจทำงาน มีศีลธรรมคุณธรรม รู้ทันโลก ปรับตัวทันโลก ตรงกับความต้องการของประชาชนทำงานมีประสิทธิภาพ มีใจและการกระทำเป็นประชาธิปไตย สนับสนุนการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส มีผลงาน ถ้านักการเมืองท้องถิ่น มีคุณสมบัติดังที่กล่าวจะส่งผลให้ท้องถิ่นนั้นมีความเจริญ

ดังนั้น ประชาชนจึงควรหันมาตระหนักและให้ความสำคัญกับการศึกษาหาความรู้ และตระหนักถึงความเป็นพลเมือง ตระหนักถึงคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ที่จะเข้ามาเป็นผู้นำ เพื่อที่จะได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเต็มความสามารถ

ผู้วิจัยในฐานะที่เคยพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อยากรู้ว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อมว่า ประชาชนต้องการนักการเมืองท้องถิ่นที่มีคุณลักษณะอย่างไร ที่จะเหมาะสมเข้ามาบริหารเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะมีประโยชน์กับนักการเมืองท้องถิ่นที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งต่อไป และเป็นประโยชน์กับนักการเมืองท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานปัจจุบัน ในการนำผลการศึกษามาพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อมอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านส่วนบุคคล (2) ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และ (3) ด้านทางสังคม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อมอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ต่อเดือน

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

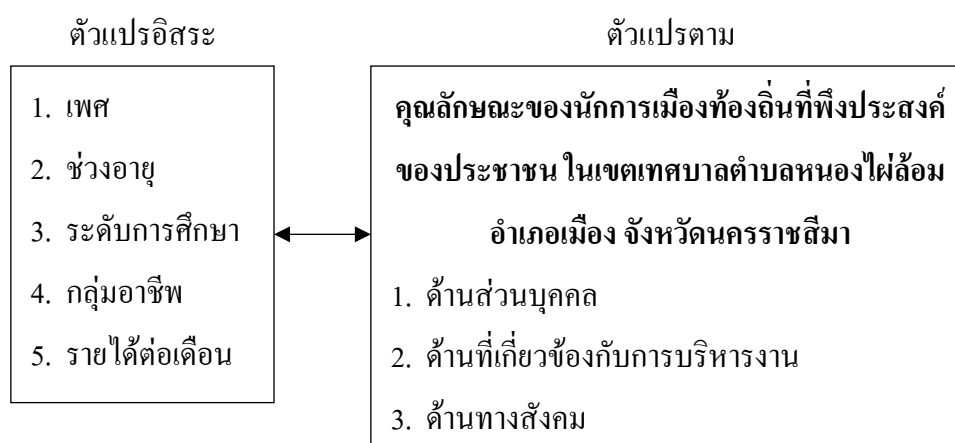
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

5. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดคุณลักษณะผู้นำของกิติ ดยัคคานนท์ (2543), จุมพล นิมิพานิช (2543) และกวี วงศ์พูน (2550) มาเป็นแนวทางในการศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านส่วนบุคคล (2) ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และ (3) ด้านทางสังคม ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงคุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านส่วนบุคคล (2) ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และ (3) ด้านทางสังคม
2. ทราบความแตกต่างของคุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อันเป็นการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่เขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 15,167 คน (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2559 งานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม)

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ (1) ด้านส่วนบุคคล (2) ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และ (3) ด้านทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะ หมายถึง แบบอย่างพฤติกรรม หรือสิ่งที่ปรากฏให้เห็น หรือแสดงถึงความดี หรือลักษณะประจำของบุคคล

นักรการเมืองท้องถิ่น หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ผู้ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม

คุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในด้านดี หรือลักษณะประจำของบุคคล ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จากนักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่า เป็นผู้ที่มีความเหมาะสมในการเข้ามาบริหารเทศบาล ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านส่วนบุคคล หมายถึง สุขภาพทางกายและใจที่ดี มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้อย่างดี มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการตัดสินใจที่ใช้ดุลพินิจที่ดีและรวดเร็ว มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวเชื่อมั่นในตนเอง มีความเสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง มีความคิดในเชิงสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้น และมีความเมตตากรุณาเอื้ออาทร ต่อผู้ร่วมงาน

2. ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน หมายถึง มีความรู้ความสามารถในการกำหนด นโยบายและแผน มีการปฏิบัติและการติดตามประเมินผลร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง มีความฉลาดรอบรู้ และนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ มีความยุติธรรม เทียงธรรม คุณธรรม ในการใช้อำนาจหน้าที่ ในการบริหารงานอย่างเหมาะสม มีความผูกพันกับองค์กรในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวใจในการบริหาร มีความสามารถให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหา มีการบริหารงาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็น มีความสามารถปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ

3. ด้านทางสังคม หมายถึง การรู้จักยอมรับและนับถือผู้อื่น การให้ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน มีความเห็นอกเห็นใจด้วยความจริงใจ การยกย่องให้เกียรติให้ความไว้วางใจ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น มีความสามารถในการประสานงานชุมชนที่ดี และการปฏิบัติ ตนเสมอต้นเสมอปลายในการคบค้าสมาคมกับผู้อื่น และการรู้จักกาลเทศะ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งมีสิทธิในการเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
2. แนวคิดคุณลักษณะภาวะผู้นำ
3. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ

อัญชลี โพธิ์ทอง (2551, หน้า 139) ผู้นำ คือ การใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ ในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ คือ ผู้ได้บังคับบัญชา โดยสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยการ โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ แต่ความหมายในทางปฏิบัติ ผู้นำ คือ หัวหน้าของหน่วยงาน เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงาน นั้นเอง โดยเป็นผู้นำในทางบริหารงาน เป็นผู้นำขององค์กรหรือหน่วยงาน คือ ผู้บริหารของกลุ่ม โดยทำหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยการ การจูงใจ การริเริ่ม การประนีประนอม และการประสานงาน

ยุทธนา พรหมณี (2559) ได้กล่าวว่า ผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง ต่อความสำเร็จขององค์กร ทั้งนี้ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้อง วางแผนตั้งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ปัญหาที่เป็นที่สนใจของนักวิชาการและบุคคลทั่วไป อยู่ตรงที่ว่า ผู้นำทำอะไรหรือมีวิธีการบางอย่างไรจึงทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ตามเกิดความผูกพันกับงานแล้วทุ่มเทความสามารถ และพยายามที่จะทำให้งานสำเร็จด้วยความเต็มใจ ในขณะที่ผู้นำบางคนนำอย่างไร นอกจากผู้ได้บังคับบัญชาจะไม่เต็มใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเกิดขัดแย้งและพร้อมที่จะร่วมกันขับไล่ผู้นำให้ไปจากองค์กร

เพื่อให้เข้าใจภาวะผู้นำ (Leadership) และผู้นำ (Leader) ดีขึ้น จึงเสนอความหมาย ของผู้นำ (Leader) ไว้ ดังนี้

ผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสามารถในการใช้อิทธิพลให้คนอื่นทำงานในระดับต่าง ๆ ที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถในการชักจูงให้คนอื่นทำงานให้สำเร็จตามต้องการ

ผู้นำ คือ บุคคลที่มีอิทธิพลสูงสุดในกลุ่ม และเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติภาระหน้าที่ของตำแหน่ง ผู้นำที่ได้รับมอบหมายบุคคลอื่นในกลุ่มที่เหลือก็คือผู้ตาม แม้จะเป็นหัวหน้ากลุ่มย่อย หรือผู้ช่วย ในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ก็ตาม

ผู้นำ คือ บุคคลที่มาจาก การเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง หรือการยกย่องขึ้นมาของกลุ่ม เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

หวน พิณรุฬพันธ์ (2528 อ้างถึงใน อัญชลี โพธิ์ทอง, 2551, หน้า 139) ได้ให้ความหมายของผู้นำ ดังนี้

1. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้นหรือได้รับการยกย่องขึ้นให้เป็นหัวหน้าผู้ตัดสินใจ (Decision maker) เพราะมีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา และจะหาผู้บังคับบัญชาหรือหมู่ชนไปในทิศทางที่ดีหรือชั่วได้
2. ผู้นำ คือ บุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มคนหลาย ๆ คน ที่มีอำนาจอิทธิพล หรือความสามารถในการจูงใจคนให้ปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการ หรือคำสั่งของเขาได้
3. ผู้นำ คือ ผู้มีอิทธิพลในทางที่ถูกต้องต่อการกระทำของผู้อื่นมากกว่าคนอื่น ๆ ในกลุ่ม
4. ผู้นำ คือ ผู้ได้รับการเลือกตั้งจากกลุ่มเพื่อนให้เป็นหัวหน้า
5. ผู้นำ เป็นคนเดียวในกลุ่มที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำ

กวี วงศ์พูน (2535, หน้า 14-15 อ้างถึงใน กิตติ ปานแก้ว, 2554, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของผู้นำ ไว้ 5 ประการ คือ

1. ผู้นำ หมายถึง ผู้ซึ่งเป็นศูนย์กลางหรือจุดรวมของกิจกรรมภายในกลุ่มเปรียบเสมือนแกนของกลุ่ม เป็นผู้มีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากกว่าทุกคนในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูง
2. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งนำกลุ่มหรือพากันไปสู่วัตถุประสงค์หรือสู่จุดหมายที่วางไว้ แม้แต่เพียงชี้แนะให้กลุ่มไปสู่จุดหมายปลายทางก็ถือว่าเป็นผู้นำทั้งนี้รวมถึงผู้นำที่นำกลุ่มออกนอกกลุ่มนอกทางด้วย
3. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่คัดเลือกหรือยกให้เขาเป็นผู้นำของกลุ่ม ซึ่งเป็นไปโดยอาศัยลักษณะทางสังคมมิติของบุคคลเป็นฐาน และสามารถแสดงพฤติกรรมของผู้นำได้

4. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะบางอย่าง คือ สามารถสอดแทรกอิทธิพล บางประการอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มได้มากที่สุด

5. ผู้นำ หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งสามารถนำกลุ่มไปในทางที่ต้องการ เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วม และเกี่ยวข้องกับโดยตรงต่อการแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมความเป็นผู้นำ

บุญทัน ดอกไธสง (2536, หน้า 266 อ้างถึงใน กิตติ ปานแก้ว, 2554, หน้า 21-22)

ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ ดังนี้

1. ผู้มีอิทธิพล มีศิลปะ มีอิทธิพลต่อกลุ่มชน เพื่อให้พวกเขามีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

2. เป็นผู้นำและแนะนำ เพราะผู้นำต้องคอยช่วยเหลือกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ตามความสามารถ

3. ผู้นำไม่เพียงแต่ยืนอยู่เบื้องหลังกลุ่มที่คอยแต่วางแผนและผลักดัน แต่ผู้นำจะต้อง ยืนอยู่ข้างหน้ากลุ่ม และนำกลุ่มปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

พระพรหมคุณาภรณ์หรือพระธรรมปิฎก (2541 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของผู้นำ ว่าเป็น บุคคลที่จะมาประสานช่วยให้คนทั้งหลายรวมกัน โดยทั้งที่เป็นการอยู่รวมกันหรือทำการร่วมกันเพื่อไปสู่จุดหมายที่พึงปรารถนา ส่วนอำนาจ ปันยารชุน (2541 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 10) มีแนวคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของผู้นำ และกล่าวถึงภาวะผู้นำที่ดีว่า ผู้นำไม่ใช่ผู้ที่นำคนอื่น แต่ผู้นำที่ดี คือ ผู้ที่ผู้อื่นอยากเดินตาม และผู้นำ ต้องเป็นผู้ที่สามารถทำให้คนอื่นคล้อยตามเพราะมีศรัทธาต่อคน ๆ นั้น และประเวศ วะสี (2541 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 10) ให้ความหมายผู้นำในเชิงขอบเขตที่กว้างขึ้นว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถก่อให้เกิดสังคมมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน และรวมพลังกันปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมาย

Dubrin (1998 อ้างถึงใน รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544, หน้า 12) กล่าวถึงผู้นำ (Leader) ว่าเป็นบุคคลที่ทำให้องค์การเจริญก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จ โดยเป็นผู้ที่มีบทบาท แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา หรือเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดความมั่นคง และช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

Nelson and Quick (1997, p. 346) ให้ความหมายของภาวะผู้นำ (Leadership) ว่าเป็น กระบวนการในการแนะนำและนำทางพฤติกรรมของคนในสภาพของการทำงาน

Gibson, Ivancevich, and Donnelly (1997, p. 272) มองภาวะผู้นำ (Leadership) ในเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในกลุ่ม โดยมีผู้นำเป็นตัวแทนในการเปลี่ยนแปลง เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่ม ภาวะผู้นำจึงเกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพล

และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรม และการปฏิบัติงานของสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมุ่งไปสู่การบรรลุ เป้าหมายของกลุ่มด้วย

อัญชลี โพธิ์ทอง (2551, หน้า 140) ภาวะผู้นำ (leadership) หมายถึง ศิลปะ หรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกโดยใช้กระบวนการสื่อความหมายให้ร่วมใจกับคน ดำเนินการ จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัมมา รัตนชัย (2553, หน้า 13) ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลของบุคคล หรือของตำแหน่ง โดยการจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตน ด้วยความเต็มใจ ยินดีที่จะให้ความร่วมมือเพื่อจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำจึงเป็นความสามารถของผู้นำในการชักจูงหรือโน้มน้าวผู้อื่นให้ค้นหาหนทาง ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้ได้อย่างกระตือรือร้น และเป็นการผูกมัดหรือหลอมรวมกลุ่ม เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้วกระตุ้นให้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย

พรนพ พุกกะพันธ์ (2544, หน้า 2) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ คุณสมบัติ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่ จุดมุ่งหมายที่ดีงาม

ยงยุทธ เกษสาคร (2544, หน้า 68-69) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะ หรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะกระตุ้นจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวก สื่อความหมาย การติดต่อ ซึ่งกันและกัน ให้เกิดมีใจร่วมกับตนดำเนินการจนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การดำเนินการจะเป็นไปในทางดีหรือชั่วก็ได้ ฉะนั้น ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นอธิบดี ประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการบริษัท แม้แต่หัวหน้าโจร แต่ละคนจะต้องมีภาวะผู้นำทั้งนั้น ซึ่งมีลักษณะของผู้นำที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน ความเป็นผู้นำ มีผลกระทบต่อสิ่งอื่น ๆ หลายอย่าง ถ้าหัวหน้าหรือผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำในตัว กิจกรรมงานของหน่วยงานก็จะดำเนินไปได้โดยเรียบร้อยราบรื่นและก้าวหน้า ตรงกันข้ามถ้าหัวหน้า หรือผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำในตัว ก็จะเกิดผลเสียต่าง ๆ หลายประการ ทั้งนี้เพราะผู้นำ เป็นตัวการแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ภายในหน่วยงาน พฤติกรรมความเป็นผู้นำ จึงมีผลไปถึงผลผลิตขององค์กร ขวัญและกำลังใจ ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน ความกระตือรือร้น การบูรณาการ ฯลฯ ของผู้ร่วมงานด้วย อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งความเป็นผู้นำ จะมีลักษณะสำคัญ คือ

1. ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้นำ ได้แก่ ผู้นำที่มุ่งแสวงหาบรรทัดวิธีที่จะนำผู้ร่วมงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานตามที่กำหนดไว้
2. การแสดงออกในรูปของพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ความสามารถในการตัดสินใจ กล้าคิด กล้าทำ มีความรับผิดชอบและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อก่อให้เกิดผลในแง่ของควมมีพลังอำนาจและอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน
3. การแสดงออกซึ่งศักยภาพ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปผู้นำที่มีความเป็นผู้นำสูงจะต้องสามารถแสดงบทบาทในการนำด้วยบารมี และควมมีอิทธิพลเหนือกลุ่มอื่นได้ในทุกสถานการณ์
4. ความเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่ฝึกฝนอบรมพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ ดังเช่น ผู้นำที่สำเร็จการอบรมจากสถาบันพัฒนาผู้บริหาร หรือผู้นำที่ผ่านการอบรมในสาขาวิชาเฉพาะ มีความรู้ความชำนาญในด้านเทคนิคสูง เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เป็นต้น
5. ผู้นำที่ดีจะต้องสามารถสร้างความจงรักภักดีให้เกิดในจิตสำนึกของบุคลากรต่อหน่วยงาน สร้างความพึงพอใจด้วยการใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ให้เกิดขึ้นแก่ผู้ร่วมงานได้จนสามารถสร้างทีมงานได้อย่างมั่นคง

Yukl (2010 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14) ได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของภาวะผู้นำ ซึ่งได้มีการนำเสนอใน 50 ปีที่ผ่านมา ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ เป็นพฤติกรรมของบุคคลในการนำกิจกรรมของกลุ่มเพื่อไปสู่เป้าหมายร่วมกัน จาก Hemphill and Coons (1957 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)
2. ภาวะผู้นำ เป็นการเพิ่มขึ้นของอิทธิพลที่มีต่อและอยู่เหนือการยอมรับอย่างอัตโนมัติต่อการชี้นำอันเป็นกิจวัตรขององค์การ จาก Katz and Kahn (1978 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)
3. ภาวะผู้นำ เป็นการปฏิบัติเมื่อบุคคลได้รับการจัดการให้ทำบางสิ่งบางอย่าง ที่เกี่ยวกับสถาบัน การเมือง จิตวิทยา และแหล่งทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อที่จะกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วม และจูงใจให้ผู้ตามพึงพอใจ จาก Burns (1978 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)
4. ภาวะผู้นำ เป็นการตระหนักถึงกระบวนการที่แต่ละบุคคลหรือหลายคน สามารถประสบความสำเร็จในความพยายามที่กำหนดและอธิบายความเป็นจริงของผู้อื่น จาก Smircich and Morgan (1982 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)
5. ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการของการมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของกลุ่มที่ถูกจัดการ เพื่อให้กลุ่มบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย จาก Ranch and Behling (1984 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)

6. ภาวะผู้นำ เป็นการทำให้วิสัยทัศน์ชัดเจนขึ้น ทำให้คุณค่ามีความชัดเจน และสร้างสภาพแวดล้อมที่ซึ่งทำให้สิ่งต่าง ๆ สามารถบรรลุถึงความสำเร็จได้ จาก Richards and Engle (1986 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)

7. ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการที่ให้อุดมคติ (ทิศทางที่มีความหมาย) ทำให้เกิดความพยายามร่วมกัน และความปรารถนาที่จะบรรลุอุดมคติ จาก Jacobs and Jaques (1990 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)

8. ภาวะผู้นำ เป็นความสามารถที่จะก้าวออกจากวัฒนธรรม เพื่อที่จะเริ่มต้นกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีวิวัฒนาการที่จะสามารถปรับตัวได้มากขึ้น จาก Schein (1992 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)

9. ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการที่ให้ความหมายกับสิ่งที่ผู้คนกำลังทำร่วมกัน เพื่อที่คนจะได้เข้าใจและอุทิศตัว จาก Drath and Palus (1994 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)

10. ภาวะผู้นำ เป็นความสามารถของบุคคลในการที่จะมีอิทธิพล จูงใจและกระตุ้นให้ผู้อื่นสามารถที่จะช่วยสร้างให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ จาก House et al. (1999 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, หน้า 13-14)

สรุปได้ว่า ความเป็นผู้นำ หรือภาวะผู้นำ หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีอิทธิพลต่อหน่วยงาน สถาบัน กลุ่มบุคคล มีศิลปะในการสื่อสารสามารถชักจูงให้ปฏิบัติตามคำชี้แนะ ทำให้การดำเนินงานขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน ตามแผนงานและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

คุณสมบัติของผู้นำ

ผู้บริหารการศึกษาที่จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติความเป็นผู้นำอย่างครบถ้วน คุณสมบัติที่จำเป็นของผู้นำ (อัญชลี โพธิ์ทอง, 2551, หน้า 149-153) มีดังนี้

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง จะทำให้คนอื่นเชื่อมั่นในตัวเรามากน้อยเพียงใดนั้น ตัวเราต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเองให้สูงสุดเสียก่อน หากเราเองไม่เชื่อมั่นในตัวเราเองแล้ว จะมุ่งหวังให้คนอื่นเชื่อมั่นในตัวเราได้อย่างไร ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหารและผู้นำ

2. ความเด็ดขาด ความกล้าหาญ และความรับผิดชอบ หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคงและรวดเร็วอย่างกล้าหาญ โดยไม่ลังเล และมีอำนาจในตัวเอง ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อทุกสถานการณ์ของงาน องค์กรที่ตนทำหน้าที่

เป็นผู้บริหารหรือผู้นำ ความเด็ดขาด ความกล้าหาญ และความรับผิดชอบ เป็นการแสดงให้เห็นถึง สมรรถภาพ คุณภาพ และประสิทธิภาพ ฉะนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำ จึงต้องมีความเด็ดขาด เด็ดเดี่ยว กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญ และรับผิดชอบต่อปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบ รวดเร็ว โดยไม่ลังเล และไม่เกรงกลัว กล้ารับภารกิจการงานที่หนักกว่าคนอื่น ๆ คือ กล้าทำงานใหญ่ เพื่อเกียรติ ศักดิ์ศรี และชัยชนะ

3. ความกระตือรือร้น คือ การมีความเอาใจใส่จดจ่อ หรือสนใจอย่างจริงจังต่องาน หรือภารกิจที่รับผิดชอบ และมีการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา จนมีความคิดสร้างสรรค์ รู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติ และสิ่งใดไม่ควรปฏิบัติ

4. ความเสียสละและมีเวลาให้กับงาน ความเสียสละ คือ การเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ ประโยชน์ และความสุขส่วนตัว นอกเหนือจากเวลางานปกติให้กับการทำงานในหน้าที่ ซึ่งต้องรับผิดชอบ

5. ความซื่อสัตย์ เป็นหัวใจและเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารหรือผู้นำและของบุคลากรทั่วไป ความซื่อสัตย์แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

3.1 ซื่อสัตย์ต่อตนเอง

3.2 ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น

3.3 ซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ

ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ จะต้องปฏิบัติภารกิจในหน้าที่รับผิดชอบขององค์กร ด้วยความสะอาด บริสุทธิ์ มีความชัดเจน โปร่งใส ถูกต้อง ตรงตามระเบียบ และกฎเกณฑ์

6. ความมั่นคง คือ การปฏิบัติภารกิจใด ๆ ที่เหมือนกันทุกครั้งจะมีความรู้สึก และพฤติกรรมกระทำที่มีความมั่นคง คงที่ สม่ำเสมอ ไม่ขึ้นไม่ลงทำให้เกิดเสถียรภาพ ที่เท่าเทียมกันในองค์กร ผู้บริหารหรือผู้นำต้องมีความมั่นคงต่อภารกิจงาน ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อองค์กร การปฏิบัติภารกิจของงานทุกครั้งจะต้องให้ผู้ร่วมงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของงานนั้น ๆ มีส่วนรู้เห็น

7. ความเสมอภาค คือ ความเท่าเทียมกัน ความเสมอเหมือนกัน ความเท่ากัน ความสมน้ำสมเนื้อกัน ผู้บริหารหรือผู้นำควรทำให้เกิดความเสมอภาคในตนขึ้น ความเสมอภาค เป็นยอดปรารถนาของมวลมนุษย์ทั้งหลายที่ทำให้เกิดแก่ตนเองในเหตุการณ์ ภารกิจ และประโยชน์ ตลอดเวลา การจะให้ความเสมอภาคเกิดขึ้นกับบุคคลใด ในสังคมใด บุคคลและสังคมนั้นต้องตัด คำว่า “เห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้” ออกจากความรู้สึกเสียก่อน

8. ความมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพสบายใจ ย่อมจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ จิตใจปกติ

มีอารมณ์มั่นคง ไม่ทำอะไรในลักษณะงูวาม

9. ความมีคุณธรรม เป็นคุณสมบัติของผู้บริหารหรือผู้นำที่มีมานานแล้ว นับแต่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับแรกขึ้นในปี พ.ศ. 2471 ในสมัยราชการที่ 7 พระองค์ได้วางรากฐานด้านมีคุณธรรมว่า การมอบหมายภารกิจงานให้ผู้ร่วมงานคนหนึ่งคนใดได้ปฏิบัติ ต้องเลือกคนที่เหมาะสมกับลักษณะงานนั้น ๆ ไม่ยึดความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อนฝูง แต่ให้ยึดหลักความมีคุณธรรมมาตรฐานในการตัดสินใจ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณธรรมประจำตนเสมอ

10. มีความอดทน อดกลั้น มีสภาพร่างกายและจิตใจที่พร้อมจะเผชิญกับงานหนัก ที่มีความรับผิดชอบสูง มีความเสี่ยงมากตั้งแต่เริ่มต้น จนสำเร็จผลสมความมุ่งหมาย

11. ความมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสุภาพ มีความเป็นมิตรกับคนทั่วไป สามารถที่จะติดต่อเกี่ยวข้องกับหรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยกิริยา อาการ และวาจาที่ถูกต้อง เหมาะสม โดยไม่ทำให้ผู้ที่ติดต่อด้วยเกิดความกระด้างกระเดื่องหรือไม่พอใจ ทั้งนี้ โดยอาศัยความรู้ จากประสบการณ์ในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี มารยาทในการเข้าสังคม ตลอดจนวัฒนธรรม ที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือของผู้ที่เราต้องติดต่อด้วย

12. ความศรัทธา ในการเป็นผู้บริหารหรือผู้นำในองค์กร ผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีความรับผิดชอบภาระงานต่าง ๆ และบุคคลทุกคนในองค์กร ถ้าผู้บริหารหรือผู้นำขาดความศรัทธา ในภารกิจต่าง ๆ ขาดความศรัทธาในบุคคลผู้ร่วมงาน องค์กรนั้นก็ไม่สามารถพัฒนาได้ และถ้าบุคคลผู้ร่วมงานขาดความศรัทธา ผู้บริหารหรือผู้นำยังเป็นอุปสรรคในการพัฒนาองค์กรนั้น มากยิ่งขึ้นไปอีก ความศรัทธาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่เป็นผู้บริหารหรือผู้นำ โดยเฉพาะ สร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อให้บุคคลอื่นหรือผู้ร่วมงานได้เกิดความศรัทธาในตน

13. ความสามารถในการพูดและการเขียน การพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารพื้นฐานที่จำเป็นของมนุษย์ และมีความสำคัญกว่าสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น การพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การพูดให้ทั้งคุณ และโทษ ซึ่งทั้งนี้แล้วแต่ผู้พูดพึงประสงค์จะให้เป็นอย่างใด ในการเป็นผู้บริหารหรือผู้นำจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถในการพูด โดยผู้บริหารหรือผู้นำต้องเป็น คนรู้จักในศิลป์และศาสตร์ ในการพูด ส่วนการเขียนก็เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นของมนุษย์ที่มีความสำคัญรองจากการพูด และสามารถใช้ได้ในสภาพต่าง ๆ เช่นเดียวกับการพูด แต่เป็นสัญลักษณ์ที่มั่นคงยืนนานได้มาก การเขียนเป็นได้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เช่นเดียวกับการพูด ผู้บริหารหรือผู้นำมีความจำเป็นต่อการเขียน เพราะใช้ในการโต้ตอบหนังสือ ติดต่อ ประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

14. ความสุภาพอ่อนน้อมและถ่อมตน สงบเสถียร ไม่หยิ่งยโส ไม่วางเชิงจองจ้อง ไม่เหิมเกริม การอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่ง ที่ทำให้ได้รับความยกย่องนับถือมากกว่า

ที่จะได้รับความเชื่อมั่นเกลียดชัง

15. ความมีบุคลิกภาพที่ดี บุคลิกภาพของเรานั้นสามารถก่อให้เกิดความรู้สึกรู้สึกต่อบุคคลอื่น ที่ได้มีโอกาสพบกัน พูดคุยกัน หรือร่วมงานกัน เกิดความมีศรัทธา ความรักใคร่ ชอบพอ ความพึงพอใจ ความเชื่อมั่น

16. มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ผู้นำที่ดีจะต้องสอนงานเป็น มีความจริงใจ และเต็มใจที่จะอบรม สอนงาน แนะนำเทคนิคในการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

17. มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจคน สามารถใช้หลักจิตวิทยาผสมผสานกับ อารมณ์ที่มีอยู่ ให้คนทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น ได้รับความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน

18. มีลักษณะอ้อมช่อม ประนีประนอม ผู้นำที่ดีต้องไม่แข็งกร้าวเกินไป มีความนุ่มนวล ผ่อนปรน อะลุ่มอล่วย ให้กลุ่มต่าง ๆ สามารถประสานกันได้ดี

19. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้นำต้องไม่หยุดนิ่งในการทำงานมีความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่จะพัฒนาการให้รู้คหน้าไป

20. มีความรอบรู้ในเรื่องบุคคลและสภาพแวดล้อม ปัญหา ความต้องการ ความเคลื่อนไหว แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคมขององค์การ ชุมชน ชาติ บ้านเมือง ถึงระดับโลก

21. รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา มีใจกว้างที่จะรับฟังข้อเสนอแนะที่ดี ก็สนับสนุนโดยเสนอขึ้นไประดับบน พยายามสร้างบรรยากาศให้ผู้ใต้บังคับบัญชากล้าแสดงความคิดเห็น แต่ต้องไม่ใช้คนหูเบา และในการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีนั้น ต้องให้อยู่ภายในขอบเขต

22. มีวินัยในตนเอง สามารถบังคับตนเองในสิ่งดีงาม เกิดความรับผิดชอบในใจ และเป็นผู้มีระเบียบแบบแผนในตนเอง

23. มีความยุติธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ให้ความเที่ยงธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาตามที่เขาต้องการ ภายในกรอบและเหตุผลของนโยบาย วางตนเป็นกลาง

24. มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยสืบสวนหาข้อเท็จจริงทุกครั้ง ตัดสินใจภายในกรอบของอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

25. มีความหนักแน่น มีความสุขุม ไม่หุนหา และไม่นำเอาเรื่องส่วนตัวมาปนกับหน้าที่ การงาน

26. มีความไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ความสุขและประโยชน์ของตนเองแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่ทำให้ผู้อื่นเสียประโยชน์ ไม่เบียดบังผลประโยชน์ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น โดยเฉพาะไม่เบียดบัง ผลประโยชน์ของผู้ใต้บังคับบัญชาและประเทศชาติ

27. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทั้งนี้ ต้องไม่ทำให้ผลประโยชน์ส่วนรวมเสียไป ผู้นำที่ดีจึงจำเป็นจะต้องเอาใจใส่ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องทุกข์สุข ตลอดจนความเดือดร้อนใจ เพราะการกระทำดังกล่าวจะเป็นเป็นเครื่องคอยผูกมัดจิตใจได้อย่างดีที่สุด

28. มีความจงรักภักดี มีความซื่อตรง ซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่ ต่อรัฐ ฯลฯ มีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ หรือส่วนรวมเพื่อจะได้เป็นที่ไว้วางใจของผู้ใต้บังคับบัญชา

29. มีความสามารถที่จะจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตาม โดยจะต้องรู้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนมีข้อดีข้อเสียอย่างไร ให้ความหวังใจต่อสวัสดิภาพของผู้ใต้บังคับบัญชา ทำตนเป็นที่ปรึกษาและแสดงความเต็มใจที่จะช่วยต่อสู้เพื่อผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อจำเป็น

30. มีความสามารถสร้างความเป็นหมู่คณะ โดยพยายามส่งเสริมให้มีความเข้าใจกัน เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ก็พยายามประนีประนอม ขจัดข้อขัดแย้งในหมู่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้หมดสิ้นไป มุ่งรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

31. มีความสามารถที่จะแบ่งงานให้ผู้อื่นช่วยปฏิบัติ รู้วิธีควบคุมและรู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงานตามความถนัดและความสามารถ มอบหมายอำนาจหน้าที่อย่างยุติธรรม และแจ่มชัด

32. มีความตื่นตัว กระฉับกระเฉง ว่องไวต่อความเป็นไป ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว

33. มีความแนบเนียน ซำนิชำนาญ แนบเนียนในการกระทำต่าง ๆ ให้เกิดความราบรื่น ได้รับความสำเร็จ มีศิลป์ในการติดต่อคบค้าสมาคมกับคนทั่วไป

34. มีสังคมนิยม สามารถเข้าสังคมนได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง เข้าวงไหนก็ได้ ไปที่ไหนก็มีแต่ความแจ่มใสรื่นเริงสนุกสนาน คนชอบอุปนิสัยใจคอ อยากเข้าพบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในทุกวงการที่ตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง เมื่อทำงานใด ๆ ย่อมได้รับการยอมรับอยู่เสมอ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา เข้าใจในปัญหาความทุกข์ยากของผู้อื่น และอยากเข้าไปช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้แก่เขา

ดังนั้น การทำงานร่วมกันในองค์การทั้งหลาย จะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ผู้นำจะเป็นผู้มีอิทธิพล ถ้าองค์การมีผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม และที่สำคัญ คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแล้ว องค์การนั้นจะเจริญก้าวหน้า และบุคคลกรองค์การนั้นจะประสบความสำเร็จ และเจริญก้าวหน้าอย่างแน่นอน

บทบาทของผู้นำ

บทบาทของผู้บริหารนั้น ไม่มีการศึกษาใด ๆ พบว่า มีรูปแบบมาตรฐานในแนวทางที่ผู้บริหารใช้ เวลาของเขาเขาจะทำหน้าที่หนึ่งไปยังอีกหน้าที่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ

(ชาอุชัย อาจินสมาจารย์, 2531 อ้างถึงใน อัญชลี โพธิ์ทอง, 2551, หน้า 158) แต่ทว่าบทบาทของผู้นำจะแตกต่างไปจากผู้บริหาร ขณะที่ผู้บริหารจะเน้นในด้านการส่งเสริมงานเฉพาะด้าน แต่ผู้นำจะต้องแสดงบทบาทหลายบทบาท อาทิ เป็นนักคิด บทบาทนักวิเคราะห์ สังการ และการจัดการระบบในองค์กร ถึงแม้ว่าผู้นำจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน และมีทักษะที่เหนือกว่ากันในบางอย่าง แต่ถ้าจะให้บรรลุถึงเป้าประสงค์แล้ว เขาต้องสามารถทำหลาย ๆ สิ่งได้ ตลอดจนถึงการใช้ทักษะและรูปแบบของการใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับงาน สถานการณ์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Heller, 1999 อ้างถึงใน อัญชลี โพธิ์ทอง, 2551, หน้า 159) ขณะเดียวกันที่ (ชาอุชัย อาจินสมาจารย์, 2531 อ้างถึงใน อัญชลี โพธิ์ทอง, 2551, หน้า 159) ได้กล่าวถึง Mintzberg (n.d. อ้างถึงใน อัญชลี โพธิ์ทอง, 2551, หน้า 159) ซึ่งได้กำหนดบทบาทของพฤติกรรมของผู้บริหาร ดังนี้

บทบาทระหว่างบุคคล

1. บทบาทของประธานในที่ต่าง ๆ
2. บทบาทของผู้นำ
3. บทบาทของผู้ประสานงาน
4. บทบาทการติดตามผล

บทบาททางข่าวสาร

1. บทบาทในการให้ข่าวสาร
2. บทบาทในการเป็นโฆษก
3. เป็นนักนวัตกรรม

บทบาทในการตัดสินใจ

1. ผู้แก้ปัญหา
2. ผู้ไกล่เกลี่ย

แนวคิดคุณลักษณะภาวะผู้นำ

ความหมายของคุณลักษณะผู้นำ

คุณลักษณะผู้นำ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่เป็นผู้นำ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แสดงถึงความรู้สึกริเริ่มคิดหรือลักษณะประจำทั้งด้านร่างกายและการแสดงออกของผู้นำที่ทำให้ผู้นำมีความสามารถในการนำ ชักจูง หรือโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ การที่บุคคลจะเป็นผู้นำจึงควรมีคุณลักษณะพิเศษที่แตกต่างและเหนือกว่าบุคคลอื่น

คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวของผู้นำนั้น อาจติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดหรือสร้างและพัฒนาขึ้นมาในภายหลังก็ได้ โดยได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝน ประสบการณ์ทั้งทางตรง

และทางอ้อม เช่น บุคลิกภาพ อุปนิสัย สติปัญญา ความสามารถในการบริหารและการเป็นผู้นำ
 วุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ ความรับผิดชอบ ความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ
 มีความยุติธรรมและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน เป็นต้น (สัมมา รัชนิชัย, 2553,
 หน้า 55)

องค์ประกอบของคุณลักษณะผู้นำ

นักวิชาการทั้งต่างชาติและไทยได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะผู้นำ
 ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

Stogdill (1989 อ้างถึงใน สัมมา รัชนิชัย, 2553, หน้า 62-63) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่มี
 ประสิทธิภาพในรูปของการจัดการ ซึ่งจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ความสามารถ
 และทักษะทางสังคม ดังนี้

1. คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ ประกอบด้วย
 - 1.1 ความสามารถปรับตัวให้กับสถานการณ์
 - 1.2 การปรับตัวให้เข้ากับปทัสถาน
 - 1.3 พฤติกรรมเชิงรุกและการธำรงรักษาผลประโยชน์
 - 1.4 การมีอำนาจ
 - 1.5 มีอารมณ์ปกติและมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์
 - 1.6 ความมีอิสระ
 - 1.7 ความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์
 - 1.8 การมีคุณค่าในตนเอง
 - 1.9 ความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความสามารถ ประกอบด้วย
 - 2.1 สติปัญญา
 - 2.2 การใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจ
 - 2.3 ความรู้
 - 2.4 ความคล่องในการพูด
3. ทักษะทางสังคม ประกอบด้วย
 - 3.1 ความสามารถที่จะแสวงหาความร่วมมือ
 - 3.2 ความสามารถในการบริหาร
 - 3.3 ความร่วมมือ
 - 3.4 ความกว้างขวางและเกียรติยศ

3.5 ความสามารถทางสังคม

3.6 การเข้าร่วมทางสังคม

3.7 การรู้จักจังหวะและกาลเทศะ

Bass and Stogdill (1990 อ้างถึงใน สัมมา วรรณิษฐ์, 2553, หน้า 63-64) ได้เสนอคุณลักษณะของผู้นำ ดังนี้

1. คุณลักษณะทางด้านสติปัญญา ได้แก่ การมีไหวพริบ ปฏิภาณดี มีความรอบคอบ มีเหตุผล มีความรู้ ความเข้าใจและความราบรื่นในการใช้ความคิดตลอดจนการตัดสินใจ
2. คุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว มีความตื่นตัว มีคุณธรรมยุติธรรม ไม่ยึดติดกับระเบียบประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมา
3. คุณลักษณะทางด้านความสามารถ ได้แก่ ความสามารถในการร่วมมือกับผู้อื่น ความสามารถที่ได้รับการยกย่อง เป็นที่ยอมรับ และการมีเคล็ดลับในการจัดการ

Dubrin (2001 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2551, หน้า 207-208) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพทั่วไป เป็นคุณลักษณะซึ่งสามารถสังเกตได้ทั้งภายในภายนอก คุณลักษณะทั่วไปจะสัมพันธ์กับความสำเร็จ และความพอใจทั้งชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว ประกอบด้วย

- 1.1 มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ในลักษณะที่มีความสงบและเป็นผู้นำที่ดีได้ แม้จะอยู่ภายใต้ภาวะแรงกดดันและภาวะวิกฤติ จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้นำที่จะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งจะสังเกตได้จากการใช้คำพูดที่จริงจัง การรักษากฎปฏิบัติที่ดี และการแสดงท่าทางที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่ง ที่แสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเองด้วย

- 1.2 มีความไว้วางใจได้ เป็นบุคคลที่มีลักษณะซื่อสัตย์ซื่อตรงและสามารถสร้างความเชื่อถือแก่กลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สมาชิกของกลุ่มจะมีความเชื่อมั่นว่าผู้นำต้องแสดงความซื่อสัตย์ ความมั่นคง และเป็นผู้ที่สามารถเชื่อถือได้ จึงจะสามารถก่อให้เกิดความไว้วางใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้

- 1.3 มีลักษณะแสดงตัว ชอบเข้าสังคม เป็นบุคลิกลักษณะที่มีการแสดงออกที่เด่นชัดในสังคมและมีบุคลิกลักษณะโดดเด่น โดยจะทำให้คนที่ทำงานด้วยเกิดความสบายใจและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังช่วยในเกิดการรวมกลุ่มและช่วยให้การทำงานกับสมาชิกของกลุ่มง่ายขึ้น ตลอดจนสามารถสร้างพลังกลุ่มและสร้างทีมงานได้

1.4 มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความเปิดเผยเจตนาในการแสดงความต้องการ ความคิดเห็น ความรู้สึก และทัศนคติ การเป็นคนที่มีการแสดงออกที่เหมาะสม จะช่วยผู้นำในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สามารถเผชิญกับปัญหาภายในสมาชิกกลุ่ม

1.5 มีอารมณ์มั่นคง เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ในการโต้ตอบได้อย่างเหมาะสมแม้ในภาวะวิกฤต อารมณ์ที่มั่นคงเป็นคุณลักษณะภาวะผู้นำที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยให้แก้ไขสถานการณ์ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

1.6 มีความกระตือรือร้น เป็นการแสดงออกด้วยความสนใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างกระตือรือร้น ผู้นำสามารถแสดงความกระตือรือร้นทั้งด้วยการใช้คำพูดและการแสดงออก เช่น การใช้ท่าทาง เป็นต้น ในสถานการณ์การบริหารจะต้องการผู้นำซึ่งกระตือรือร้น เพื่อจูงใจให้เกิดพฤติกรรมสร้างสรรค์ การทำงาน ตลอดจนช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในทีมงาน

1.7 มีอารมณ์ขัน เป็นการแสดงออกของความเป็นคนมีอารมณ์ดีและมองเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ โดยไม่รู้สึกเครียด อารมณ์ขันจะถือเป็นบทบาทที่สำคัญของผู้นำ อารมณ์ขันจะช่วยลดความตึงเครียด ความเบื่อหน่าย และความไม่ถูกต้อง ตลอดจนช่วยให้มีอำนาจเหนือกลุ่มได้ ช่วยลดความเครียดและความขัดแย้งต่าง ๆ

1.8 มีลักษณะเป็นคนที่อบอุ่น เห็นใจ เข้าใจคนอื่น เป็นการแสดงออกความเห็นอกเห็นใจ มีอารมณ์มั่นคง เข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหา โดยช่วยให้ภาวะผู้นำมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1.8.1 ช่วยให้เกิดความสะดวกในการสร้างความสามัคคีใจกัน หรือความมีไมตรีให้กับสมาชิกของกลุ่ม

1.8.2 เป็นคุณลักษณะพิเศษของภาวะผู้นำที่มีความสามารถ

1.8.3 เป็นคุณลักษณะที่ทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดอารมณ์ดีและช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงาน

1.9 มีความอดทนสูงต่อความตึงเครียด เป็นความสามารถที่จะเผชิญปัญหา และสามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดีได้ เนื่องจากผู้นำต้องเผชิญหน้ากับปัญหา ความผิดหวัง และความตึงเครียดมากมาย ดังนั้น ผู้นำจึงต้องมีความอดทนสูงและสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยสุขภาพจิตที่ดี

1.10 มีการตระหนักรู้เกี่ยวกับจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเอง รวมถึงเป้าหมายของตนเองด้วย เป็นการรับรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองได้ ตลอดจนสามารถสร้างความไว้วางใจให้กับทีมงานเพื่อให้งานกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2. ด้านบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับงาน เป็นคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่แน่นอนของผู้นำ ที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ประกอบด้วย

2.1 มีความริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นความสามารถริเริ่มได้ด้วยตนเอง แม้ว่าจะไม่มีการกระตุ้นหรือสนับสนุนจากบุคคลอื่น ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาปัญหาและการแก้ปัญหา ด้านต่าง ๆ

2.2 มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและเห็นใจผู้อื่น ผู้นำต้องพยายามสร้างอิทธิพลเหนือผู้อื่นโดยต้องเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด (ทัศนคติ ความสนใจ และอารมณ์) ของสมาชิกกลุ่ม โดยศึกษาและสังเกตในรายละเอียดว่าสมาชิกกลุ่มเป็นใคร มีความต้องการอย่างไร เพื่อที่จะหาวิธีการสื่อสารที่ดี และสร้างอิทธิพลเหนือบุคคลเหล่านั้นได้ ทักษะด้านนี้จะช่วยป้องกันปัญหาความขัดแย้งและความล้มเหลวของผู้นำ ตลอดจนจะช่วยในการตัดสินใจและการเจรจาต่อรองในเรื่องหนึ่งให้บรรลุผล

2.3 มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว เป็นความสามารถที่จะปรับภารกิจและความต้องการของทีมงานให้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ ตลอดจนสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง เช่น ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การลดจำนวนแรงงานการเปลี่ยนแปลงลักษณะความจำเป็นและความต้องการของลูกค้า

2.4 ความเชื่ออำนาจในการควบคุมตนเอง เป็นลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้นำ ซึ่งมีความเชื่อมั่นว่าเป็นผู้ควบคุมและเป็นผู้กำหนดดวงชะตาชีวิตของตนเอง ซึ่งคุณสมบัตินี้ ผู้นำต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความอดทน และมีการพัฒนาตนเอง จึงจะสามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะทำให้ผู้นำเป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่ม

2.5 มีความกล้าหาญ ผู้นำต้องมีความกล้าหาญในการเผชิญกับความเสี่งความท้าทายกับสิ่งแปลกใหม่ ซึ่งจะต้องมีความรอบคอบระมัดระวังมีความคิดริเริ่ม มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญในการตัดสินใจเพื่อที่จะฉวยโอกาส ขจัดอุปสรรค แก้ไขปัญหา และการใช้กลยุทธ์ใหม่ ๆ ในแต่ละสถานการณ์ให้ได้

2.6 มีความสามารถในการฟื้นคืนสู่สภาพปกติ เป็นความสามารถในการที่จะแก้ไขปัญหาให้เรียบร้อยอย่างรวดเร็ว เช่น การถูกตัดงบประมาณ กำลังแรงงาน การให้พนักงานออก ฯลฯ ผู้บริหารระดับสูงจะไม่กังวลถึงความล้มเหลว เพราะจะเป็นการทำลายขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา แต่จะเกิดความมูมานะ

ธนศวร์ เจริญเมือง (2551, หน้า 144-146) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำในการบริหารจัดการท้องถิ่น ดังนี้

1. ความปรารถนาที่จะเห็นและสร้างชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดี
2. การแสวงหาความรู้และยกระดับสติปัญญาเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่พลมณุษย์และสังคม
3. มีความรักและความเมตตาต่อผู้อื่น
4. รู้จักเสียสละ แบ่งปัน เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนร่วม
5. ความซื่อสัตย์สุจริต คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ผู้อื่น ต่อสถาบัน และต่อสังคม
6. ความยุติธรรมและความเสมอภาค
7. การมีวินัยต่อตนเอง การควบคุมตนเอง การมีระเบียบวินัย การควบคุมตนเอง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ การทำงาน การใช้จ่าย และการดำเนินชีวิตทุก ๆ ด้าน
8. ความเคารพนับถือผู้อื่น ความมีเมตตาต่อผู้อื่น การเคารพและให้เกียรติผู้อื่น การมีเมตตาต่อผู้อื่น หมายถึง จิตใจที่ไม่เอาตนเองเป็นที่ตั้ง
9. ความกล้าหาญ มีความกล้าที่จะทำสิ่งที่ดีงาม กล้าที่จะเสียสละผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนร่วม
10. ความรักในสันติภาพ เชื้อมั่นในความรัก ความมีเมตตา ความปรองดอง การหาทางออกร่วมกัน

จากลักษณะของผู้นำทั้ง 10 ข้อข้างต้น สามารถนำมาใช้บริหารจัดการท้องถิ่นได้ทั้งหมด โดยมีข้อเพิ่มเติม คือ มีความเชื่อมั่นในท้องถิ่น เชื่อมั่นว่าคนท้องถิ่นก็เหมือนคนในพื้นที่ต่าง ๆ ก็สามารถพัฒนาได้ เรียนรู้ได้ จุดแข็งของคนท้องถิ่นก็คืออยู่ในพื้นที่มานาน เขารัก ผูกพันและภูมิใจกับแผ่นดินของเขา ภูมิปัญญาต่าง ๆ จุดแข็งจุดอ่อนของท้องถิ่นมากกว่าใคร ๆ เมื่อให้โอกาสแก่คนเหล่านั้น ช่วยกันคิดค้นแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และลงมือแก้ไข ให้เขารับผิดชอบดูแลท้องถิ่นของเขาเอง คนท้องถิ่นก็จะเกิดความกระตือรือร้นในการลงมือทำ รู้สึกเป็นเจ้าของ หากผิดพลาดหรือล้มเหลวก็สามารถสรุปทบทวนและเรียนรู้ใหม่ แก้ไขใหม่ และยกระดับทั้งการเรียนรู้และปฏิบัติ

กิติ ตย์คานนท์ (2543, หน้า 70-83) กล่าวถึง คุณลักษณะผู้นำไว้ ดังนี้

1. มีสุขภาพทั้งกายและใจสมบูรณ์แข็งแรง
2. มีบุคลิกภาพดี
3. มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น
4. มีความรู้ดี ทั้งความรู้ที่เกี่ยวกับงานและความรู้ทั่วไป

5. มีความคิดสร้างสรรค์กระตือรือร้นในการทำงาน
6. มีความฉลาดรอบรู้และสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน
7. มีความศรัทธาเชื่อมั่นในงานที่ทำและในความรู้ความสามารถของผู้อื่น
8. มีความรักองค์การ รักงาน รักการทำงาน รักความก้าวหน้า รักที่จะเห็นความสำเร็จของงานและรักเพื่อนร่วมงาน
9. รู้จักรอมชอม
10. วางตนหรือดำเนินงานการต่าง ๆ ด้วยความยุติธรรม เทียงธรรม มีศีลธรรม ไม่มีอคติให้ความเป็นธรรมเสมอหน้ากัน
11. รู้จักที่จะจูงใจคนให้ความร่วมมือกันที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ
12. มีการควบคุมตนเอง รู้จักควบคุมอารมณ์และจิตใจของตนให้อยู่ในอาการสงบไม่หวั่นไหว ไม่แสดงอาการไม่พอใจที่เกินสมควร
13. มีการตัดสินใจกับการใช้ดุลยพินิจที่ดี
14. มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ไม่โลเล ตื่นตัวเสมอ
15. มีความอดทน มีสมาธิ ใจคอหนักแน่น สามารถควบคุมตัวเอง
16. มีความตื่นตัว ทนต่อเหตุการณ์ ทนสมัย รักความก้าวหน้า
17. มีความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ
18. ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละ ไม่ใช้อภิสิทธิ์ในทางที่ผิด
19. ยกย่องให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจผู้ได้บังคับบัญชา
20. มีความสงบเสงี่ยมและถ่อมตน
21. มีความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน
22. ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผน
23. มีความเนบเนียนและเทคนิคในการทำงานมีการวางแผนงาน
24. มีการสื่อความหมายที่ดี พูดและเขียนเป็น คำสั่งไม่คลุมเครือ
25. สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา สั่งสอน และฝึกอบรมผู้ได้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่ดีขึ้นทั้งทางด้านวิชาการและความประพฤติส่วนตัว
26. มีสังคมดี

จุมพล หนิมพานิช (2543, หน้า 27-29) กล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำว่า ประกอบด้วย

1. ลักษณะทางกาย ได้แก่ อายุ ลักษณะท่าทาง ส่วนสูง น้ำหนัก
2. ภูมิหลังทางสังคม
3. สถิติปัญญาความรู้ความสามารถ ได้แก่ มีการตัดสินใจที่ดี
4. บุคลิกภาพ ได้แก่ วุฒิภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง
5. ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ได้แก่ ความต้องการความสำเร็จ ความรับผิดชอบสูง

ความริเริ่ม สร้างสรรค์

6. ลักษณะทางสังคม ได้แก่ ความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

อย่างกระตือรือร้น มีการให้ความร่วมมือกับบุคคลต่าง ๆ ดี

ซึ่งสอดคล้องกับกวี วงศ์พุ่ม (2550, หน้า 135-137) กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นผู้นำว่า ประกอบด้วย

1. บุคลิกภาพ ประกอบด้วย ความสามารถในการปรับตัว ความมั่นคงทางอารมณ์ ความอดทนหาพยายาม ความคิดสร้างสรรค์ ความทะเยอทะยาน
 2. ความรู้ ความสามารถ ประกอบด้วย เชี่ยวชาญ ความแม่นยำในการตัดสินใจ ระดับความรู้ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา
 3. ด้านสังคม ประกอบด้วย การรู้จักประนีประนอม ความสามารถในการบริหารงาน ความร่วมมือ ความเป็นที่นิยมชมชอบ ความเป็นนักการทูต
 4. ด้านกายภาพ ประกอบด้วย ส่วนสูง น้ำหนัก ความฟิตเฟ่น ความสมบูรณ์ของร่างกาย
- สรุปจากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดคุณลักษณะผู้นำของกิติ ดยัคคานนท์ (2543) จุมพล หนิมพานิช (2543) และกวี วงศ์พุ่ม (2550) มาเป็นแนวทางในการศึกษาภาพลักษณ์ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทัศนะของประชาชนของเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย

(1) ด้านส่วนบุคคล (2) ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และ (3) ด้านทางสังคม

ตัวอย่างของคุณลักษณะเด่นของผู้นำท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ

นายแพทย์ชาญชัย อติตนายก อบจ. แพร่ พบว่า ควรมีคุณลักษณะเด่น อย่างน้อย 4 ข้อ ดังนี้ (ชเนศวร์ เจริญเมือง, 2551, หน้า 143-148)

1. เป็นคนดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่โดดเด่น สุภาพอ่อนน้อม มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เป็นที่รักของแทบทุกคนที่พบเขา
2. ทำงานหนัก งานธุรกิจส่วนตัวและงานที่บ้านมอบให้ภรรยาดูแล ทุ่มเวลาทั้งหมดให้แก่การงาน จนกระทั่งลูกสาวเกิดความน้อยใจในบางช่วง

3. มีความสามารถในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาก และผลักดันโครงการใหม่ ๆ ตลอดเวลา

4. โครงการเหล่านั้นล้วนมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วมของจังหวัดแพร่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา การกีฬาและสาธารณสุข แก่คนที่มีรายได้น้อย และขาดโอกาสแก่เยาวชนและประชาชนทุกวัยเพื่อพัฒนาสุขภาพ

นายแพทย์ชาญชัยถือเป็นแบบอย่างของนักการเมืองท้องถิ่นที่โดดเด่น เพราะเขาได้แสดงให้เห็นคุณลักษณะที่ดีทั้งการเป็นนักการเมืองที่สุภาพ อ่อนน้อม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นกันเอง มีมันสมองดีเยี่ยม จดจำงานต่าง ๆ ได้หมด สนใจศึกษาแนวคิดและมุมมองใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีประสบการณ์มากในการทำงานทั้งกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา การทำงานภาคธุรกิจ และนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมายกระดับการบริหารงานและคิดค้นงานและโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญเขาเป็นนักการเมืองที่มีคุณธรรม นั่นคือ ความรักที่เขามีต่อประชาชนในจังหวัด โดยเฉพาะผู้ยากไร้ เขามาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน เคยผ่านงานรับจ้างหลายอย่างตั้งแต่วัยเยาว์ แต่เมื่อมีฐานะดีขึ้น และมีตำแหน่งหน้าที่ทางการเมือง เขาก็ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า นอกจากจะไม่ลืมอดีต เขายังเข้าใจและเห็นอกเห็นใจคนยากจน เขาได้ทุ่มเททำงานอย่างหนักเพื่อประโยชน์สุขของคนเหล่านั้นทั่วทั้งจังหวัด

นายแพทย์ชาญชัยทำให้ข้อเสนอของพลโตเกี่ยวกับความดีของพลเมืองพัฒนาขึ้นสู่คุณธรรม คือ พลเมืองที่คิดถึงประโยชน์สุขของส่วนรวม เขายังทำให้แนวคิดของโซโฟคลีสเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานพิสูจน์คนได้รับการพิสูจน์ให้เห็น นั่นคือเขาไปทำงานการเมืองก็ใช้อำนาจตำแหน่งทางการเมืองออกข้อบัญญัติ และผลักดันโครงการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งจังหวัด ส่งผลให้จังหวัดแพร่มีโครงการใหม่ ๆ มากมายให้ประชาชนได้รับประโยชน์

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม

การปกครอง

เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ชุมชน ได้แก่

1. ชุมชนบ้านบุง หมู่ 1
2. ชุมชนบ้านบุงตาหลั่ว หมู่ 2
3. ชุมชนบ้านหนองนกยูง หมู่ 7

จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงทั้งหมด 18,188 คน

จำนวนประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไป และสิทธิเลือกตั้ง ทั้งหมด 15,167 คน

(ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2559 งานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม)

โครงสร้างชุมชน

1. รูปร่างชุมชน (Urban form) มีลักษณะเป็นแนวยาวตามถนนสายหลัก และสายรอง บางส่วนของชุมชนกระจุกตัวเป็นกลุ่ม และหนาแน่นมาก
2. โครงสร้างของชุมชน (Urban frame) แต่เดิมแล้วส่วนใหญ่จะเกาะตัวอยู่โดยรอบแหล่งน้ำ (บึงตาหลั่ว) และกระจายตัวตามแนวถนน ในปัจจุบัน
3. แนวแกนของชุมชน (Urban axis) บริเวณหน้าโรงงานสุรา (บ้านบึง หมู่ที่ 1) ซึ่งเป็นกลุ่มชุมชนดั้งเดิม และเป็นกลุ่มที่มีการพัฒนาของชุมชนอย่างต่อเนื่องต่อการขยายตัว ในส่วนที่พักอาศัยและขนาดของชุมชนในปัจจุบัน
4. ศูนย์กลางชุมชน (Urban center) ตามแนวถนนพิบูลละเอียด บ้านหนองนกยูง หมู่ที่ 7 และบริเวณสี่แยกสวนน้ำเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ศูนย์กลางหลักอันเป็นที่รวมกิจกรรมหลายประเภท และมีผู้มาใช้จำนวนมากที่สุดในเขตชุมชน
5. ศูนย์ราชการ (Civic center) กองทัพอากาศที่ 2 ค่ายสุรนารี กองบิน 1 บ้านบึง หมู่ที่ 1 เป็นบริเวณที่มีสถานที่ราชการตั้งอยู่
6. ศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม (Educational and cultural) ในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ล้อม ประกอบไปด้วย
 - 6.1 โรงเรียน จำนวน 2 แห่ง
 - 6.1.1 โรงเรียนโยธินนุกูล
 - 6.1.2 โรงเรียนทหารอากาศบำรุง
 - 6.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 แห่ง
 - 6.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม
 - 6.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บชร.2
 - 6.2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองบิน 1
 - 6.2.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่ายสุรนารี
7. ย่านและชุมชนย่อย (District and neighborhood) เป็นเขตที่พักอาศัยและประกอบกิจกรรมทางพาณิชยกรรม (เลี้ยงม้าแข่ง) บริเวณ หมู่ที่ 2 บ้านบึง
8. เส้นทางสัญจร (Movementroute) เส้นทางสัญจรสายสำคัญในปัจจุบันมี 2 เส้นทาง คือ ถนนพิบูลละเอียด และถนน ร.พ.ช. สายเดชอุดม-พิบูลละเอียด

ที่อยู่อาศัย

จากการสำรวจที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของส่วนราชการทหาร และภายในส่วนราชการทหารก็มีบ้านพักสำหรับครอบครัวทหารจำนวนมาก และบ้านพักที่อยู่อาศัยของประชาชนโดยทั่วไป และในชุมชนที่มีห้องเช่าจะมีจำนวนผู้อยู่อาศัยหนาแน่นมาก และมีธุรกิจประกอบกิจการร้านค้ามากมายรวมอยู่ในย่านชุมชน

ภูมิทัศน์

1. ลักษณะทางภูมิทัศน์มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองพื้นที่ส่วนนี้ค่อนข้างจำกัดเพราะพื้นที่สาธารณะประโยชน์มีไม่มากนัก เนื่องจากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นส่วนราชการทหาร ส่วนพื้นที่ติดกับเมืองนั้นก็จะมีลักษณะการอยู่อาศัยที่หนาแน่น และเป็นบันไดที่จะนำไปสู่ความเจริญเป็นเมืองในอนาคต

2. จินตภาพของเมือง

2.1 เส้นทางสัญจรสายสำคัญสายหลักของเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม คือ ถนนพิบูลละเอียด และถนนเลี้ยวเมืองสายเดชอุดม-พิบูลละเอียด ส่วนถนนสายรอง คือ ถนนสายหลักภายในเขตเทศบาล ซึ่งสามารถเชื่อมผ่านไปยังตำบลใกล้เคียง และอำเภอที่อยู่ใกล้เคียงได้อย่างสะดวกสบาย

2.2 ขอบเขตที่แบ่งแยกและเห็นได้ชัดเจนระหว่างเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม กับเขตเทศบาลนครนครราชสีมา คือ แนวเขตทางราชการทหาร ซึ่งเป็นบริเวณที่มีความใกล้เคียงกันอย่างชัดเจน ทั้งด้านการอยู่อาศัยธุรกิจต่าง ๆ รวมไปถึงการประกอบกิจกรรมด้านสังคมและเศรษฐกิจ

2.3 ย่านบริเวณที่มีลักษณะทางกายภาพและกิจกรรมคล้ายคลึงกันในการดำรงชีวิต อาชีพ ที่อยู่อาศัย การประกอบกิจการพาณิชยกรรม และส่วนราชการที่เหมือนกันอย่างชัด คือ เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง ที่มีแนวเขตที่ติดต่อกับเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม ซึ่งแต่เดิมในอดีตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม ก็เป็นพื้นที่ของตำบลโพธิ์กลางและได้แบ่งแยกออกมาในปัจจุบัน

2.4 ที่รวมกิจกรรม คือ บริเวณสี่แยกสวนน้ำเฉลิมพระเกียรติ ร.9 บึงตาหลั่ว เป็นบริเวณที่มีทางสัญจรตัดกัน และมีการจราจรที่หนาแน่นเป็นสาเหตุของการก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด

2.5 ที่หมายตา คือ สวนน้ำเฉลิมพระเกียรติ ร.9 บึงตาหลั่ว เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าเป็นสถานที่พักผ่อนขนาดใหญ่ และสถานที่ออกกำลังกาย ที่มีสภาพสมบูรณ์รักษาความเป็นธรรมชาติได้ดีแห่งหนึ่ง

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ

1. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/ รายได้ประชากรประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการทหาร ค้าขาย และรับจ้างดูแลสัตว์เลี้ยง (คอกม้า) ส่วนประชาชนในวัยทำงานจะไปรับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้าน ที่อยู่ในตัวเมือง เป็นต้น

2. แรงงานและการจ้างงาน

ประชาชนส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับราชการ รับจ้างทั่วไป และประกอบการค้าขายภายในพื้นที่ตำบลและพื้นที่ใกล้เคียง

3. การคาดการณ์ด้านแรงงานและการจ้างงาน

จากลักษณะของพื้นที่ของเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม เป็นเขตติดต่อกับตัวตำบลในเมืองนครราชสีมา ในอนาคตจำนวนผู้ใช้แรงงานอาจมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่ใกล้เมืองการพัฒนาความเป็นเมืองน่าจะเกิดขึ้นเร็ว เพราะปัจจุบันผู้ที่ทำการส่งผลให้ผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานต้องออกจากท้องถิ่นเพื่อหางานทำ โดยการรับจ้างทั่วไปเพื่อการดำรงชีวิตต่อไป

สรุป เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม เป็นพื้นที่ชุมชนเมืองมีพื้นที่เป็นส่วนราชการและด้านพาณิชย์กรรมเป็นส่วนใหญ่และเป็นลักษณะของชุมชนเมืองเล็ก ๆ ที่กำลังจะพัฒนาไปสู่เมืองใหญ่ในพื้นที่ติดต่อดำบลในเมือง อำเภอเมือง นครราชสีมา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญญา ศรีมหัน โท (2550) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่ประชาชนพึงประสงค์ของเทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยภาพรวม ในระดับมาก และเมื่อแยกเป็นด้าน พบว่า มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยพึงพอใจสูงสุดในด้านคุณธรรม และจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านสังคม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านคุณลักษณะ (คุณสมบัติน) ส่วนตัว ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่ประชาชนพึงประสงค์ ตามตัวแปรต้น พบว่า ประชาชนที่มีเพศและสถานภาพ (โสด สมรส หม้าย/ หย่าร้าง) ต่างกัน พึงประสงค์คุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้/ เดือน และเขตการเลือกตั้ง ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จงกมล ประสมสุข (2550) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นในความคิดเห็นของประชาชน: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ อบต.เกาะลอย ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลิกภาพทั่วไป

และคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ประชาชนที่มีเพศและอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพทั่วไป และด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอาชีพและรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพทั่วไป และด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

รัชชชัย วงศ์สังข์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.7 เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.0 มีการศึกษาระดับ ปวช.-ปวส. คิดเป็นร้อยละ 34.5 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 33.5 มีรายได้อยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.0 มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 54.8 โดยส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 90.3 และมีประสบการณ์ทางการเมืองมากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.5 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติในโดยรวมอยู่ระดับสูง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.72 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสมรรถนะ อยู่ในระดับสูงมาก เป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมา ได้แก่ ด้านจริยธรรม อยู่ในระดับสูง เป็นลำดับที่ 2 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 และด้านสังคม อยู่ในระดับสูง เป็นลำดับที่ 3 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.70 ส่วนด้านความสำเร็จ เป็นด้านที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นลำดับที่ 4 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.08 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน ด้านสมรรถนะ ในภาพรวมอยู่ระดับสูงมาก โดยประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญสูง ได้แก่ ความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการทำงาน การเป็นตัวแทนของประชาชนในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและความสามารถในการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความเจริญให้ท้องถิ่นได้ ความคิดเห็นของประชาชนด้านความสำเร็จ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญสูง ได้แก่ การมีความสามารถในการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ให้กับชุมชน การเป็นผู้มีประวัติดีในการทำงานด้านการเมือง และต้องมีครอบครัวที่ปกติสุข ความคิดเห็นของประชาชน ด้านจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญสูง ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องตามหลักกฎหมายและศีลธรรม การมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการตัดสินใจของตนเอง และต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับธุรกิจผิดกฎหมาย ความคิดเห็นของประชาชนด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญสูง ได้แก่ การเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีตำแหน่งทางสังคม และต้องเป็นคนท้องถิ่นนั้น ๆ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

กับการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ และการรับรู้ข่าวสาร
 วีระพงษ์ คำรอด (2545) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์
 ในทัศนะของประชาชนอำเภอเมืองจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า ในภาพประชาชนให้ความสำคัญ
 กับคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ
 ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ
 โดยด้านคุณธรรมประชาชนต้องการให้นักการเมืองมีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรมและเป็นคนที่
 มีน้ำใจ ด้านบุคลิกภาพประชาชนต้องการให้นักการเมืองมีความกระตือรือร้นในหน้าที่การงาน
 มีสุขภาพแข็งแรง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านมนุษยสัมพันธ์ประชาชนต้องการให้
 นักการเมืองมีกิริยาจาสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นคนมีน้ำใจ และเคารพและให้เกียรติกับบุคคล
 ทุกระดับ ด้านความรู้ความสามารถประชาชนต้องการให้นักการเมืองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา และเป็นคนทันต่อเหตุการณ์ ด้านสังคมประชาชนต้องการให้
 นักการเมืองสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอาชีพในชุมชน เป็นที่เชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น
 ในสังคม และมีการพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และด้านสุดท้าย คือ
 ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนต้องการให้นักการเมือง มีเงินช่วยเหลือสนับสนุนชุมชน
 หรือองค์การสาธารณะท้องถิ่น บริจาคเงินเพื่อการศึกษาและศาสนา และมีฐานะร่ำรวย
 ด้านการเปรียบเทียบพบว่า เพศ อายุ อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัยของประชาชนที่แตกต่างกัน
 มีความต้องการคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของนักการเมือง
 ที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน

ไพสิน นกศิริ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
 ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะ
 ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองหาด
 จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
 มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านสังคม
 รองลงมา คือ คุณลักษณะทางสติปัญญา คุณลักษณะด้านงาน คุณลักษณะด้านจิตใจ ส่วนด้านที่มี
 ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณลักษณะทางกาย ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะ
 ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนเขตเทศบาลตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว
 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา
 และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เขาวเรศ รัตนจรัญ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสถานภาพ รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านสถานการณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สิทธิพันธ์ ทองใบ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติ สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มากเป็นลำดับแรก คือ ด้านคุณสมบัติของผู้บริหารท้องถิ่น รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อคุณสมบัติสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สุกรี หริมหนก (2554) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ ของประชาชนในเทศบาลตำบลชะรัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อด้านสถานภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เป็นอันดับ 1 มีความจำเป็นมาก รองลงมา คือ ด้านการประสานงาน ด้านการจัดการทรัพยากร ด้านการตัดสินใจ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการมีจรรยาบรรณ จริยธรรม ตามลำดับ โดยมีความจำเป็นมากทั้งหมด ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์กับปัจจัยส่วนบุคคล ของประชาชน พบว่า เพศ อาชีพ สถานภาพและระดับรายได้ต่อเดือนของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลชะรัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ แต่อายุและระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนและเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนที่มีลักษณะประชากรในด้านเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม จำนวน 15,167 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม จำนวน 390 คน โดยยึดหลักเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05)

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{15,167}{1+15,167(0.05)^2}$$
$$n = 389.70$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified sampling) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
บ้านบุง หมู่ 1	13,860	356
บ้านบุงตาหลั่ว หมู่ 2	445	11
บ้านหนองนกยูง หมู่ 7	862	22
รวม	15,167	390

หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เพื่อทำการแจกแบบสอบถามตามจำนวนที่ได้ทำการสุ่มตัวอย่างไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยทำการศึกษาจากข้อมูลพื้นฐาน แนวคิดทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรม รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ ช่วงอายุ การศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ต่อเดือน เป็นแบบเลือกตอบ มีข้อความทั้งหมด 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน โดยสอบถาม 3 ด้าน คือ (1) ด้านส่วนบุคคล (2) ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และ (3) ด้านทางสังคม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยให้ผู้ตอบ ๆ เป็นน้ำหนักมากน้อยตามระดับความต้องการของผู้ตอบคำถามแต่ละข้อ ได้กำหนดคะแนนในการตอบไว้เป็น

4 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด ให้ 4 คะแนน

เห็นด้วยมาก ให้ 3 คะแนน

เห็นด้วยน้อย ให้ 2 คะแนน

เห็นด้วยน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยมีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราก้าวหน้า} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนขั้น}} \\ &= \frac{4-1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละข้อเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง มากที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 ดร.ลือชัย วงษ์ทอง อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นายกิตติศักดิ์ พิลาศเอมอร ปลัดเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม

3.3 นายนพดล ไชยทองศรี ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคมเทศบาล

ตำบลหนองไผ่ล้อม

พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจน และการใช้ภาษาที่เหมาะสมของข้อคำถาม ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกำหนด ค่าตัวเลข ดังนี้

ค่า +1 หมายถึง สอดคล้อง

ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่า -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

4. ขอรับเครื่องมือในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญคืนแล้วนำมาคำนวณค่าดัชนี

ความสอดคล้อง IOC (Index of congruence) ของคำถามในแต่ละข้อ ต้องมีค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.5 โดยใช้สูตร ดังนี้ (ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2554, หน้า 170-171)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม ในภาพรวมได้ค่า IOC = 0.8

5. นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่า Reliability ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า

Cronbach' alpha ได้ค่า Reliability ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.92 ซึ่งถือว่า แบบสอบถามนี้ มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

6. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม เป็นเวลา 2 สัปดาห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์จากนายกเทศมนตรีตำบลหนองไผ่ล้อม เพื่อดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บคืนด้วยตนเอง
2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 390 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 390 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประมวลผลข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์และ โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม หลังจากดำเนินการ เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 ชุด เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ และถูกต้องทั้ง 390 ชุด

1.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ

1.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเพื่อให้ทราบลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) โดยคำนวณจากค่าร้อยละ ค่าความถี่

2.2 วิเคราะห์ระดับคุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ด้านส่วนบุคคล ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และด้านทางสังคม ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบความแตกต่าง

ของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม กรณีพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม จำนวน 390 ชุด นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนประชาชนในกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

df แทน ระดับชั้นของความเป็นอิสระ

SS แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง

MS แทน ค่าความแปรปรวน

t แทน ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

F แทน ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม

P แทน ความน่าจะเป็น

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนและร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม จำนวน 390 คน ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	194	49.74
หญิง	196	50.26
2. ช่วงอายุ		
ตั้งแต่ 20 ปีลงมา	29	7.44
21-30 ปี	89	22.82
31-40 ปี	94	24.10
41-50 ปี	92	23.59
51-60 ปี	74	18.97
ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	12	3.08
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	27	6.92
มัธยมศึกษา	160	41.03
อนุปริญญา	47	12.05
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	156	40.00
4. กลุ่มอาชีพ		
ธุรกิจส่วนตัว	66	16.92
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	160	41.03
รับจ้างทั่วไป	127	32.57
เกษตรกร	2	0.51
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	35	8.97

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน		
ตั้งแต่ 7,000 บาทลงมา	48	12.31
7,001-11,000 บาท	127	32.56
10,001-15,000 บาท	130	33.33
มากกว่า 15,001 บาท	85	21.80
รวม	390	100.00

จากตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.26 มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.10 รองลงมา คือ ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี ช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี ช่วงอายุ 51-60 ปี ตั้งแต่ 20 ปีลงมา และตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.59, 22.82, 18.97, 7.44 และ 3.08 ตามลำดับ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 41.03 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าระดับอนุปริญญา และระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.00, 12.05 และ 6.92 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีกลุ่มอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 41.03 รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป กลุ่มอาชีพส่วนตัว กลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา และกลุ่มอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 32.56, 16.92, 8.97 และ 0.51 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 33.33 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน 7,001-11,000 บาท มีรายได้มากกว่า 15,001 บาท และมีรายได้ตั้งแต่ 7,000 บาทลงมา คิดเป็นร้อยละ 32.56, 21.79 และ 12.31 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ระดับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน

ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏผล ดังตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 6

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ในภาพรวม

คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านส่วนบุคคล	3.29	0.60	มากที่สุด	1
2. ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน	3.17	0.61	มาก	3
3. ด้านทางสังคม	3.27	0.68	มากที่สุด	2
ภาพรวม	3.24	0.60	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวม คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.29$)
รองลงมา คือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 3.27$) และด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.17$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ด้านส่วนบุคคล

ด้านส่วนบุคคล	ระดับความคิดเห็น							
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1. มีสุขภาพทางกายและใจที่ดี	3 (.77)	32 (8.21)	178 (45.64)	177 (45.38)	3.36	0.66	มากที่สุด	3
2. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล	6 (1.54)	32 (7.95)	165 (42.31)	188 (48.21)	3.37	0.70	มากที่สุด	2
3. มีความสามารถในการควบคุม อารมณ์ได้อย่างดี	4 (1.03)	38 (9.74)	178 (45.64)	170 (43.59)	3.32	0.69	มากที่สุด	8
4. มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ ปัจจุบัน	3 (.77)	41 (10.51)	173 (44.36)	173 (44.36)	3.32	0.69	มากที่สุด	6

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านส่วนบุคคล	ระดับความคิดเห็น							
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
5. มีการตัดสินใจที่ใช้ดุลพินิจที่ดีและรวดเร็ว	9 (2.31)	38 (9.74)	163 (41.79)	180 (46.15)	3.32	0.74	มากที่สุด	4
6. มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวเชื่อมั่นในตนเอง	5 (1.28)	43 (11.03)	207 (53.08)	135 (34.62)	3.21	0.68	มาก	10
7. มีความเสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว	6 (1.54)	37 (9.49)	150 (38.46)	197 (50.51)	3.38	0.72	มากที่สุด	1
8. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	5 (1.28)	36 (9.23)	178 (45.64)	171 (43.85)	3.32	0.69	มากที่สุด	5
9. มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง	6 (1.54)	81 (20.77)	188 (48.21)	115 (29.49)	3.06	0.75	มาก	12
10. มีความคิดในเชิงสร้างสรรค์	8 (2.05)	42 (10.77)	218 (55.90)	122 (31.28)	3.16	0.69	มาก	11
11. มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้น	4 (1.03)	38 (9.74)	177 (45.38)	171 (43.85)	3.32	0.69	มากที่สุด	7
12. มีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน	8 (2.05)	35 (8.97)	177 (45.38)	170 (43.59)	3.31	0.72	มากที่สุด	9
รวม					3.29	0.60	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านส่วนบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความเสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว ($\bar{X} = 3.38$) รองลงมา คือ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ($\bar{X} = 3.37$) มีสุขภาพทางกายและใจที่ดี ($\bar{X} = 3.36$) มีการตัดสินใจที่ใช้ดุลพินิจที่ดีและรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.32$) มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ($\bar{X} = 3.32$) มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.32$) มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้น ($\bar{X} = 3.32$) มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้อย่างดี ($\bar{X} = 3.32$) มีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 3.31$) มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 3.21$) มีความคิดในเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.16$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง ($\bar{X} = 3.06$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน

ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน	ระดับความคิดเห็น							ระดับ	ลำดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	\bar{X}	SD			
1. มีความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบายและแผน	2 (.51)	54 (13.85)	206 (52.82)	128 (32.82)	3.18	0.68	มาก	5	
2. มีการปฏิบัติและการติดตามประเมินผลร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง	5 (1.28)	47 (12.05)	231 (59.23)	107 (27.44)	3.13	0.66	มาก	6	
3. มีความฉลาดรอบรู้และนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้	4 (1.03)	55 (14.10)	177 (45.38)	154 (39.49)	3.23	0.72	มาก	2	
4. มีความยุติธรรม เที่ยงธรรม คุณธรรม ในการใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานอย่างเหมาะสม	10 (2.56)	40 (10.26)	150 (38.46)	190 (48.72)	3.33	0.76	มากที่สุด	1	
5. มีความผูกพันกับองค์กรในการปฏิบัติงาน	8 (2.05)	39 (10.10)	244 (62.56)	99 (25.38)	3.11	0.65	มาก	8	
6. มีความสามารถในการโน้มน้าวใจในการบริหาร	11 (2.82)	52 (13.33)	231 (59.23)	96 (24.62)	3.06	0.70	มาก	10	
7. มีความสามารถให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหา	8 (2.05)	42 (10.77)	200 (51.28)	140 (35.90)	3.21	0.71	มาก	4	
8. มีการบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็น	6 (1.54)	42 (10.26)	205 (52.56)	139 (35.64)	3.22	0.69	มาก	3	
9. มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	9 (2.31)	40 (10.26)	235 (60.26)	106 (27.18)	3.12	0.67	มาก	7	
10. มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ	11 (2.82)	47 (12.05)	236 (60.51)	96 (24.62)	3.07	0.69	มาก	9	
รวม					3.17	0.61	มาก		

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
มีความยุติธรรม เที่ยงธรรม คุณธรรม ในการใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานอย่างเหมาะสม

($\bar{X} = 3.33$) รองลงมา คือ มีความฉลาดรอบรู้และนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.23$) มีการบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.22$, $SD = .69$) มีความสามารถให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.21$) มีความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบายและแผน ($\bar{X} = 3.18$) มีการปฏิบัติและการติดตามประเมินผลร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.13$) มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ($\bar{X} = 3.12$) มีความผูกพันกับองค์กรในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.11$) มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.07$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความสามารถในการโน้มน้าวใจในการบริหาร ($\bar{X} = 3.06$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านทางสังคม

ด้านทางสังคม	ระดับความคิดเห็น							ลำดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ	
1. การรู้จักยอมรับและนับถือผู้อื่น	11 (2.82)	32 (8.21)	173 (44.36)	174 (44.62)	3.31	0.74	มากที่สุด	2
2. การให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	8 (2.05)	40 (10.26)	180 (46.15)	162 (41.54)	3.27	0.73	มากที่สุด	5
3. มีความเห็นอกเห็นใจ ด้วยความจริงใจ	11 (2.82)	37 (9.49)	169 (43.33)	173 (44.36)	3.29	0.75	มากที่สุด	4
4. การยกย่องให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจ	9 (2.31)	46 (11.79)	175 (44.87)	160 (41.03)	3.25	0.75	มาก	6
5. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น	11 (2.82)	33 (8.46)	163 (41.79)	183 (46.92)	3.33	0.75	มากที่สุด	1
6. มีความสามารถในการประสานงาน ชุมชนที่ดี	12 (3.08)	43 (11.03)	186 (47.69)	149 (38.21)	3.21	0.76	มาก	8
7. การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ในการคบค้าสมาคมกับผู้อื่น	10 (2.56)	40 (10.26)	189 (48.46)	151 (38.72)	3.23	0.73	มาก	7
8. การรู้จักกาลเทศะ	11 (2.82)	35 (8.97)	170 (43.59)	174 (44.62)	3.30	0.75	มากที่สุด	3
รวม					3.27	0.68	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านทางสังคม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีต่อบุคคลอื่น ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมา คือ การรู้จักยอมรับและนับถือผู้อื่น ($\bar{X} = 3.31$) การรู้จัก กาลเทศะ ($\bar{X} = 3.30$) มีความเห็นอกเห็นใจด้วยความจริงใจ ($\bar{X} = 3.29$) การให้ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.27$) การยกย่องให้เกียรติให้ความไว้วางใจ ($\bar{X} = 3.25$) การปฏิบัติตนเสมอต้น เสมอปลายในการคบค้าสมาคมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 3.23$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความสามารถในการประสานงานชุมชนที่ดี ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปรากฏผล ดังตารางที่ 7 ถึงตารางที่ 15

สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์

ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	194	3.26	.59	.69	.49
หญิง	196	3.22	.62		
รวม	390				

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ

พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อมอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามช่วงอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.94	5	.99	2.77	.02
ภายในกลุ่ม	137.14	384	.36		
รวม	142.08	389			

*($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ประชาชนที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลปรากฏดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบรายกลุ่ม จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	\bar{X}	ช่วงอายุ					ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป
		ตั้งแต่ 20 ปีลงมา	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	
		3.31	3.06	3.23	3.36	3.29	
ตั้งแต่ 20 ปีลงมา	3.31	-	0.25*				
21-30 ปี	3.06		-		-0.30*	-0.23*	
31-40 ปี	3.23			-			
41-50 ปี	3.36				-		
51-60 ปี	3.29					-	
ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	3.40						-

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ประชาชนที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 20 ปีลงมา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีช่วงอายุ 21-30 ปี โดยพบว่า ประชาชนที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 20 ปีลงมา มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์มากกว่าประชาชนที่มีช่วงอายุ 21-30 ปี

ประชาชนที่มีช่วงอายุ 21-30 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุ 51-60 ปี โดยพบว่า ประชาชนที่มีช่วงอายุ 21-30 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์น้อยกว่าประชาชนที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุ 51-60 ปี

สมมติฐานข้อที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.67	3	1.22	3.41	.02
ภายในกลุ่ม	138.40	386	0.36		
รวม	142.08	389			

*($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม
ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ
ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลปรากฏดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ระดับการศึกษา			ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	
		3.23	3.30	2.99	3.26
ประถมศึกษา	3.23	-			
มัธยมศึกษา	3.30		-	0.31*	
อนุปริญญา	2.99			-	-0.27*
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	3.26				-

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD
พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ

ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา โดยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์มากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ

ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

หรือสูงกว่า โดยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์น้อยกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า

สมมติฐานข้อที่ 4 ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ

ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์

ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามตามกลุ่มอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.68	4	1.17	3.28	.01
ภายในกลุ่ม	137.39	385	.36		
รวม	142.08	389			

*($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ

ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลปรากฏดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบรายกลุ่ม จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	\bar{X}	กลุ่มอาชีพ				
		ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร	นักเรียน นิสิต นักศึกษา
		3.07	3.26	3.33	2.27	3.25
ธุรกิจส่วนตัว	3.07	-	-0.19*	-0.26*		
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.26		-		0.99*	
รับจ้างทั่วไป	3.33			-	1.06*	
เกษตรกร	2.27				-	-0.98*
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	3.25					-

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยพบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์น้อยกว่าประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป

ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพเกษตรกร โดยพบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์มากกว่าประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพเกษตรกร

ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพเกษตรกร โดยพบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มรับจ้างทั่วไป มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์มากกว่าประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพเกษตรกร

ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยพบว่า ประชาชนที่มีเกษตรกร มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์น้อยกว่าประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา

สมมติฐานข้อที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 วิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.38	3	1.46	4.09	.01
ภายในกลุ่ม	137.70	386	.36		
รวม	142.08	389			

*($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลปรากฏดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	รายได้ต่อเดือน			
		ตั้งแต่ 7,000 บาทลงมา	7,001-11,000 บาท	10,001-15,000 บาท	มากกว่า 15,001 บาท
		3.09	3.28	3.16	3.40
ตั้งแต่ 7,000 บาทลงมา	3.09	-			-0.31*
7,001-11,000 บาท	3.28		-		
10,001-15,000 บาท	3.16			-	-0.24*
มากกว่า 15,001 บาท	3.40				-

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ประชาชนที่มีรายได้อ่อนตั้งแต่ 7,000 บาทลงมา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้อ่อนมากกว่า 15,001 บาท โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้อ่อนตั้งแต่ 7,000 บาทลงมา มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์น้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้อ่อนมากกว่า 15,001 บาท

ประชาชนที่มีรายได้อ่อนตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้อ่อนมากกว่า 15,001 บาท โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้อ่อนตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์น้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้อ่อนมากกว่า 15,001 บาท

ตารางที่ 16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ตั้งไว้	ผลการทดสอบ
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
5. ประชาชนที่มีรายได้อ่อนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

จากตารางที่ 16 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่เพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ขอมรับสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 5

สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบ สมมติฐาน ใช้ค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

สรุปผลวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีกลุ่มอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท

ส่วนที่ 2 ระดับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ด้านส่วนบุคคล อันดับแรก รองลงมา คือ ด้านสังคม และด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่เพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย โดยประชาชน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผลโดยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากประชาชนต้องการนักการเมืองท้องถิ่นที่มีคุณลักษณะครบทุกด้าน ซึ่งมีความสำคัญต่อนักบริหารหรือนักปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับสุกรี หริมหนก (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเทศบาลตำบลชะรัด อำเภอองครักษ์ จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเทศบาลตำบลชะรัด อำเภอองครักษ์ จังหวัดพิจิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านส่วนบุคคล ด้านทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก ซึ่งในแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านส่วนบุคคล มีระดับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ มาเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับสุกรี หริมหนก (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเทศบาลตำบลชะรัด อำเภอองครักษ์ จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ ด้านสถานภาพพื้นฐานส่วนบุคคล มาเป็นลำดับที่ 1

ในความคิดเห็นของผู้วิจัย เห็นว่า เนื่องมาจากนักการเมืองท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงส่วนร่วมมากกว่าส่วนตน ต้องคิดถึงประชาชนเป็นอันดับแรก เพราะประชาชนเป็นผู้เลือกให้เข้ามาทำหน้าที่ตัวแทนในเข้ามาบริหารท้องถิ่น และคุณลักษณะด้านส่วนบุคคล ยังเป็นด้านที่ประชาชน

สามารถสัมผัสถึงได้ง่าย เช่น มีสุขภาพทางกายและใจที่ดี มีความอ่อนนุ่มถ่อมตน มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้อย่างดี มีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน ทำให้คุณลักษณะด้านส่วนบุคคลมาเป็นอันดับแรก

1.2 ด้านทางสังคม มีระดับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์มาเป็นอันดับสอง ซึ่งสอดคล้องกับไพสิน นกศิริ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ในด้านสังคม นักการเมืองท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นได้ดี เป็นผู้ที่ประชาชนรู้จักและให้การยอมรับนับถือ เป็นผู้มีจิตสาธารณะ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความกันเองกับผู้อื่น และไม่ถือตัว

ในความคิดเห็นของผู้วิจัย เห็นว่า เนื่องมาจากนักการเมืองท้องถิ่นต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชน เพื่อเอื้อต่อการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานบริหารท้องถิ่น และยังเป็น การแสดงความใกล้ชิดสนิทสนมกับประชาชน ทำให้ลดอุปสรรคที่จะส่งผลกระทบต่อ การบริหารท้องถิ่น ได้

1.3 ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน มีระดับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ มาเป็นอันดับสาม ซึ่งสอดคล้องกับกัญญา ศรีมหัน โโต (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่ประชาชนพึงประสงค์ของเทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ในด้านการบริหารและการจัดการ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องบริหารบนหลักธรรมาภิบาล ให้สำคัญต่อหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักคุ้มค่า และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และบริหารท้องถิ่นอย่างเต็มที่

ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่ เนื่องมาจากเป็นด้านที่ประชาชนสัมผัสถึงได้ยาก เพราะประชาชนไม่อาจรู้ถึงความรู้ในการบริหารได้อย่างชัดเจนของนักการเมืองท้องถิ่น ทำให้ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน เป็นอันดับสุดท้าย

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ และรายได้ ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์

แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยอมรับสมมติฐาน เมื่ออภิปรายผล พบว่า

2.1 เพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับจกมล ประสมสุข (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นในความคิดเห็นของประชาชน: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ อบต.เกาะลอย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ไพลิน นกศิริ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ช่วงอายุ พบว่า ประชาชนที่มีช่วงอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับเขวเรศ รัตนเจริญ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ของประชาชน ในเขตอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับรัชชัย วงศ์สังข์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.4 กลุ่มอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพ ต่างกัน ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับธีระพงษ์ คำรอด (2545) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ในทัศนะของประชาชนอำเภอเมืองจันทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.5 รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
 รัชชัย วงศ์สังข์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ:
 กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ กับเขาวเรศ รัตนเจริญ (2558)
 ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขต
 อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็น
 ต่อคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน
 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็น
 เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ด้านส่วนบุคคล เป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ ด้านสังคม
 และด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ตามลำดับ ดังนั้น ผู้ที่มาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี
 ตำบลหนองไผ่ล้อม ควรพัฒนาคุณลักษณะให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ในด้านส่วนบุคคล นายกเทศมนตรีต้องแสดงให้เห็นประชาชนได้รับรู้ถึงความเสียสละ
 ใจกว้าง ไม่เห็นแก่ตัว และการมีวิสัยทัศน์ กว้างไกลในการบริหารท้องถิ่น
2. ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน นายกเทศมนตรีต้องบริหารท้องถิ่นอย่างมี
 ความยุติธรรม เทียบธรรม คุณธรรม โดยจะต้องยึดถือกฎระเบียบราชการเป็นแนวทางในการทำงาน
 อย่างเคร่งครัด และสามารถนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์
 สูงสุดแก่ประชาชน
3. ในด้านทางสังคม นายกเทศมนตรีจะต้องแสดงถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อ
 ผู้ได้บังคับบัญชาและประชาชนอย่างเป็นกันเอง แสดงถึงการยอมรับและนับถือต่อผู้ได้บังคับบัญชา
 และประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. นักการเมืองท้องถิ่นควรนำคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการมาพัฒนาปรับปรุง
 แก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และการบริหารงานที่เหมาะสม
2. นักการเมืองท้องถิ่น ควรมีการประชุมประชาคม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 ความต้องการของประชาชนบ่อย ๆ ครั้ง

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาในเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้

2. ควรมีการศึกษาคูณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่ประสงค์ของประชาชนเฉพาะในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน มีความพึงประสงค์ในระดับที่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งที่เป็นคุณลักษณะสำคัญการบริหารงานของนักการเมืองท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กวี วงศ์พุม. (2550). *ภาวะผู้นำ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: บี.เค.อินเตอร์พริ้นท์.
- กัญญา ศรีมหันโต. (2550). *คุณลักษณะผู้บริหารท้องถิ่นที่ประชาชนพึงประสงค์ของเทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิตติ ปานแก้ว. (2554). *บทบาทนักพัฒนาชุมชน (พัฒนากร) ในจังหวัดยะลาที่ผู้นำชุมชนคาดหวัง*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กิติ ตย์ถนนวนนท์. (2543). *เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: เปลวอักษร.
- จงกมล ประสมสุข. (2550). *คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นในความคิดเห็นของประชาชน: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ อบต.เกาะลอย*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุมพล หนิมพานิช. (2543). *ผู้นำ อำนาจ และการเมืองในองค์กร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2551). *ทฤษฎีและแนวคิด: การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ.
- ธวัชชัย วงศ์สังข์. (2554). *คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ: กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระพงษ์ คำรอด. (2545). *คุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ในทัศนะของประชาชนอำเภอเมืองจันทบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นवल คตสุข. (2555). *ภาพลักษณ์ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสายตาประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี*. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- พรนพ พุกกะพันธุ์. (2544). *ภาวะผู้นำและการจูงใจ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์.

- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2554). *การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการ วิธีปฏิบัติ และสถิติ*. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพลิน นกศิริ (2558). *คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขงยุทธ เกษสาคร. (2544). *ภาวะผู้นำและการจูงใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เอสเค บุ๊คเนส.
- ยุทธนา พรหมณี. (2559). *วิวัฒนาการทางความคิดเกี่ยวกับผู้นำ*. เข้าถึงได้จาก www.pncc.ac.th/pncc/wrod/re/r22.doc
- เยาวเรศ รัตนจรรย์. (2558). *คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ไดมอนด์ อิน บิสซิเนส เวิลด์.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ สิ้นลือนาม. (2554). *คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นตามหลักทศพิธราชธรรม และหลักการบริหารยุคโลกาภิวัตน์ในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กรณีศึกษา เฉพาะ ในเขตเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สัมมา ธรนิษฐ์. (2553). *ภาวะผู้นำของผู้บริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สิทธิพันธ์ ทองใบ. (2551). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุกรี หริ่มหนก. (2554). *คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชะรัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2551). *การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly, J. H. (1997). *Organizations, behavior structure processes*. Irwin: McGraw-Hill.

Nelson, D. L., & Quick, J. C. (1997). *Organization: Behavior* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introduction analysis* (2nd ed.). New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. คำตอบทุกคำตอบ ข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจะถือว่าเป็นความลับ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงเพื่อความถูกต้องของผลการศึกษา
4. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
5. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ขอแสดงความนับถือ

ธรรมภณ เหมกลาง

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. ช่วงอายุ

1. ตั้งแต่ 20 ปีลงมา 2. 21-30 ปี
 3. 31-40 ปี 4. 41-50 ปี
 5. 51-60 ปี 6. ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษา
 3. อนุปริญญา 4. ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

4. กลุ่มอาชีพ

1. ธุรกิจส่วนตัว 2. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
 3. รับจ้างทั่วไป 4. เกษตรกร
 5. นักเรียน นิสิต นักศึกษา

5. รายได้ต่อเดือน

1. ตั้งแต่ 7,000 บาทลงมา 2. 7,001-11,000 บาท
 3. 10,001-15,000 บาท 4. มากกว่า 15,001 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์
 ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
 คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วกรอณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
 ระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านส่วนบุคคล				
1. มีสุขภาพทางกายและใจที่ดี				
2. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล				
3. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้อย่างดี				
4. มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน				
5. มีการตัดสินใจที่ใช้ดุลพินิจที่ดีและรวดเร็ว				
6. มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวเชื่อมั่นในตนเอง				
7. มีความเสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว				
8. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน				
9. มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง				
10. มีความคิดในเชิงสร้างสรรค์				
11. มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้น				
12. มีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน				
ด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน				
1. มีความรู้ความสามารถในการกำหนดนโยบาย และแผน				
2. มีการปฏิบัติและการติดตามประเมินผลร่วมกับ ผู้เกี่ยวข้อง				
3. มีความฉลาดรอบรู้และนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้				
4. มีความยุติธรรม เทียงธรรม คุณธรรม ในการใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน อย่างเหมาะสม				

คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
5. มีความผูกพันกับองค์กรในการปฏิบัติงาน				
6. มีความสามารถในการโน้มน้าวใจในการบริหาร				
7. มีความสามารถให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหา				
8. มีการบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงาน ในการแสดงความคิดเห็น				
9. มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้				
10. มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ				
ด้านทางสังคม				
1. การรู้จักยอมรับและนับถือผู้อื่น				
2. การให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน				
3. มีความเห็นอกเห็นใจด้วยความจริงใจ				
4. การยกย่องให้เกียรติให้ความไว้วางใจ				
5. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น				
6. มีความสามารถในการประสานงานชุมชนที่ดี				
7. การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายในการคบค้า สมาคมกับผู้อื่น				
8. การรู้จักกาลเทศะ				

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการตรวจพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	รวมคะแนน	ค่า IOC
ด้านส่วนบุคคล					
ข้อที่ 1	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 3	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 5	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 6	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 7	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 9	+1	0	+1	+2	0.7
ข้อที่ 10	+1	0	+1	+2	0.7
ข้อที่ 11	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 12	+1	+1	0	+2	0.7
ด้านที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงาน					
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 2	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 3	+1	0	+1	+2	0.7
ข้อที่ 4	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 5	+1	0	+1	+2	0.7
ข้อที่ 6	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 7	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 9	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 10	+1	+1	0	+2	0.7

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	รวมคะแนน	ค่า IOC
ด้านทางสังคม					
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 3	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	+3	1.0
ข้อที่ 6	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 7	+1	+1	0	+2	0.7
ข้อที่ 8	+1	+1	0	+2	0.7
ภาพรวมของคำถาม					0.8

*คำถามในแต่ละข้อ ต้องมีค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.5

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.92	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	97.07	112.133	.033	.92
a2	97.37	108.930	.286	.92
a3	97.63	101.482	.623	.91
a4	97.53	106.120	.393	.92
a5	97.60	104.317	.638	.91

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a6	97.50	105.983	.427	.92
a7	97.33	105.816	.630	.91
a8	97.63	107.413	.450	.92
a9	97.80	103.545	.498	.92
a10	97.53	105.085	.545	.91
a11	97.27	105.720	.639	.91
a12	97.30	106.079	.476	.92
b1	97.40	103.972	.654	.91
b2	97.60	104.179	.650	.91
b3	97.47	108.051	.438	.92
b4	97.30	106.286	.582	.91
b5	97.47	106.326	.476	.92
b6	97.47	105.085	.526	.91
b7	97.67	99.747	.590	.91
b8	97.37	105.068	.623	.91
b9	97.70	106.148	.445	.92
b10	97.57	105.082	.472	.92
c2	97.30	104.493	.551	.91

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
c1	97.27	106.823	.418	.92
c3	97.17	107.799	.393	.92
c4	97.40	108.110	.321	.92
c5	97.30	104.148	.498	.91
c6	97.43	102.875	.635	.91
c7	97.63	101.068	.789	.91
c8	97.13	109.016	.292	.92